

Ha nem változtatunk, belefulladásunk a szennybe

A szemét útja (2.)

Fotó: Nagy Tibor

Marosvásárhelyen úgy köszöntött ránk a tavasz, hogy halmban áll a szemét mindenütt. Nem csak a háztartási hulladékot nem szállítják el, hanem az őszi felhalmozódott szerves hulladékot, zsákokba gyűjtött száraz leveleket, ágakat, friss nyesevéket sem. Rossz nézni, ahogyan ellep a szenny. Tehát a hulladék el sem indul azon az úton, aminek követésére indultunk. Múlt heti lapszámunkban a maroskeresztúri válogatóállomás, ezúttal a kerelószentpáli kezelőállomáson zajló folyamatokba próbálunk betekinteni. Ez alkalommal Kiss-Miki Levente, az ADI Ecolect szakembere kísért el, aki az állomás működését felülvizsgálja.

Mezey Sarolta

Egy műszakban 250 tonna szeméttel lehet feldolgozni

A maroskeresztúri átrakóállomás után a vegyes hulladék útjának következő állomása a kerelószentpáli mechanikai-biológiai állomás, amely 2018-ban kezdett el működni. Kezdetben úgy indult, hogy Marosvásárhelyről és körzetéből, valamint a 4-es, szászrégeni övezetből a háztartási hulladékot dolgozza fel. Ezzel sikerült lefedni a betervezett évi 65 ezer tonna hulladékmennyiséget. Mivel a hulladékgazdálkodásra vonatkozó törvény előírja, hogy minden háztartási hulladékot kezelni kell, a megye

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
idejében
megújítani
előfizetését!
Ha előfizet,
biztosan
kézhez kapja,
féláron!

Maros megyében 2600 igénylést iktattak

Országos viszonylatban több mint 60 ezer államilag támogatott gyógykezelési jegyet osztanak ki azon nyugdíjasoknak, illetve alkalmazottaknak, akik gyógykezelésre szorulnak. Ezek a jegyek olyan kezelőbázisokba szólnak, amelyek szolgáltatói szerződést kötöttek a munkaügyi minisztériummal.

2.

Milliméteres pontosságú kép

Világraszóló újdonságot jelentő új készülékkel gazdagodik az országban elsőként a marosvásárhelyi Cardiomed Orvosi Központ, amely, a legújabb technológiákra mindig fogékonyan, egyre nagyobb ismertséggel örvend a szív- és érrendszeri betegségek kórismézésében, kezelésében és gyógyításában.

5.

Petőfi visszatért Erdőszentgyörgyre

Petőfi Sándor egyetlen alkalommal töltött rövid időt Erdőszentgyörgyön. 174 évvel nem éppen ünnepi látogatása után már az ő tiszteletére felállított mellszoborral is emlékeztethetnek arra a napra a kisváros lakói.

10.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezményrel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. március 31-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Torzuló piac?

Antalfi Imola

Miután a korábbi három biztosítótársaság (Astra Asig, Carpatica, City Insurance) megbukott, várhatóan csődeljárás indul az Euroins ellen, úgy tűnik, az elkövetkezőekben érdekesen alakul a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási (RCA) piac. Az Euroins összeomlása után a biztosítótársaság által birtokolt piaci részt – a biztosítási felügyelet alelnöke szerint – átveszi a többi biztosítótársaság, ugyanakkor befagyasztják az árakat a tavaly márciusi szintre. Ami érdekes: a legutóbbi hírek alapján az RCA-piacon helyet követelhet magának az állam, mégpedig a CEC Bankon keresztül, amelyet különös módon (vagy hál' istennek?) év elején engedélyeztek. Így aztán a mintegy 2,7 millió Euroins-ügyfél várhatóan eloszlik néhány nagyobb cég, illetve, ha a rendszerbe belép, akkor az állami biztosító között. Lévén, hogy az Euroins immár a negyedik biztosító, amely fizetésképtelenné vált, a teljes magánszféra hitelét lehúzza, ilyen helyzetben pedig számítani lehet arra, hogy az eddig viszonylag jól teljesítő, pénzügyi botrányoktól mentes, stabil CEC Bank felé irányulnak a gépkocsivezetők. A kérdés csak az, hogy egy állami szereplő beléptetése a magánszektorba mennyiben torzítja a biztosítási piacot a konkurencia szempontjából, mennyire törvényes? Addig is, amíg ezt eldöntik, a legfontosabb megoldást találni, hogy mit tehetnek az Euroins-ügyfelek milliói. Azok, akik „átmennének” egy másik

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁRCIUS

23., csütörtök

A Nap kel
6 óra 21 perckor,
lenyugszik
18 óra 38 perckor.
Az év 82. napja,
hátravan 283 nap.

IDŐJÁRÁS

Változó
Hőmérséklet

max. 18 °C
min. 6 °C

*Isten éltesse!

Ma EMŐKE, holnap GÁBOR és KARINA napja. GÁBOR: a héber Gábielből rövidült, női párja a Gabriella. Jelentése: Isten embere, Isten bajnoka. KARINA: olasz eredetű, jelentése: csinos.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. március 22.

1 EUR	4,9232
1 USD	4,5644
100 HUF	1,2690
1 g ARANY	284,9858

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Újabb 10 millió lej tanintézmény korszerűsítésére

A helyi költségvetés módosításáról és kiegészítéséről szavazott a napokban rendkívüli ülésén a marosvásárhelyi tanács. A 19,1 millió lejes összeg a tavalyi többletből, a befolyt adókból és illetékekből, valamint részben az országos helyreállítási alaphoz származik. Az összeg legjelentősebb részét, 10 millió lejt a George Coșbuc, a 7-es számú általános iskola A szárnyának, valamint a Tudor Vladimirescu tanintézet energiahatékonyságának növelésére, valamint a forgalomirányítási rendszer korszerűsítésére a második szakaszára fordítják.

Heti négy repülőjárat Marosvásárhely–Bukarest között

Március 28-ától indul a Marosvásárhely–Bukarest közötti repülőjárat. Heti négy alkalommal közlekedik repülő a két város között, kettő kedden, kettő csütörtökön – jelentette be a marosvásárhelyi Transilvania nemzetközi repülőtér és az AirConnect légitársaság. A reggeli járat 6 órakor indul Bukarestből, 7 órakor van Marosvásárhelyen, innen 7.30 órakor indul vissza Bukarestbe, 8.30 órakor ér a fővárosba. Az esti gép 19.35 órakor indul Bukarestből, 20.35 órakor ér Marosvásárhelyre, innen 21.05 órakor indul vissza, és 22.05-kor ér a fővárosba.

Gyümölcsoltó családi nap Nyárádszentsimonban

Gyümölcsoltó családi napot szervez a Harangláb Kulturális Egyesület az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány társ-szervezésében március 26-án. Az Ültess egy fát a Tündérekertben! címszó alatt megszervezett eseményre Nyárádszentsimonban kerül sor. A program fő motívuma Gyümölcsoltó Boldogasszony napja. Dr. Pocsai Zsolt tart fajtaismertető szakmai bemutatót, és gyümölcsfaültetésre is sor kerül. A gyerekekkel gyümölcsös süteményt készítenek kemencében, gyerek táncház és hangszerbemutató lesz az Üver zenekarral. A kézműves-foglalkozás is a program része: nemezelést tart Mihály Eszter. A Mihály Zsolt által vezetett szakmai beszélgetés témája az öko-gazdálkodás megvalósításának feltételei. A napot az Üver zenekar esti népzenei koncertje zárja. Részletek az egyesület Facebook-oldalán.

Öt szakképzést indít a munkaerő-foglalkoztatási hivatal

Április 30-ig szakképzést szándékozik indítani a Maros Megyei Munkaerő-foglalkoztatási Hivatal. Segesváron adatfeldolgozó operátorokat, Szászrégenben szakácsképzéseket képeznek. A további kurzusokon a (román nyelvű) kommunikációs kompetenciák fejlesztése és a kereskedelmi munka iránt érdeklődők számára lesznek tanfolyamok. A hivatal eddig hat képzést szervezett, ötöt munkanélküliek és egyet fogvatartottak számára. A résztvevők több mint egyharmada helyezkedett el a munkapiacra. A képzésekkel kapcsolatos tudnivalókról a 0265/263-760 telefonszám 15-ös mellékállomásán tájékozhatnak.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Országos viszonylatban több mint 60 ezer gyógykezelési jegyet osztanak ki

Maros megyében 2600 igénylést iktattak

Mezey Sarolta

Országos viszonylatban több mint 60 ezer államilag támogatott gyógykezelési jegyet osztanak ki azon nyugdíjasoknak, illetve alkalmazottaknak, akik gyógykezelésre szorulnak. Ezek a jegyek olyan kezelőbázisokba szólnak, amelyek szolgáltatói szerződést kötöttek a munkaügyi minisztériummal. Az erről szóló 172. számú kormányhatározatot a Hivatalos Közlönyben is közzétették. A gyógykezelés tulajdonképpen 12 napos, azonban az üdültelepen való tartózkodás 16 napi üdülést tesz lehetővé. Arra voltunk kíváncsiak, hogy a Maros megyei nyugdíjasoknak idén hány kezelési jegy jut a „nagy kalapból”. Erről Stelian Stoicát, a Maros Megyei Nyugdíjpénztár helyettes ügyvezető igazgatóját kérdeztük.

– Maros megyében eddig 2588-an igényelték gyógykezelési jegyet. Mindenki arra vár, hogy mielőbb közöljék, hány jegy jut a megyének abból a 60 420-as tételből, amit az országos pénztár és a balneológiai központok közötti szerződéskötések után osztanak szét. Tudni kell, hogy az Országos Nyugdíjpénztárnak saját kezelőbázisai is vannak, ezek év elejétől rendelkez-

zésre állnak. Igaz, kis számban, de az elmúlt időszakban már két széria utazott el ezekre az üdültelepekre. Az első szériában 44, a másodikban 63 jegyet osztottunk ki Május 1., Kovászna, Algyógy, Olănești, Buzuța, Amara és Buziaș üdültelepekre – mondta az igazgató.

A nyugdíjasok azonban Amara, Buzuța és Buziaș iránt nemigen érdeklődnek. Azok térnek ide vissza, akik tapasztalták már, hogy hatékony volt számukra a kezelés. Viszont Május 1., Kovászna és Algyógy közkedvelt kezelőbázis.

Szovátára egyre kevesebb a kezelési jegy

A Maros megyei nyugdíjasokat keletlenül érinti, hogy bár nagyon nagy az igény, Szovátára tavaly is nagyon kevés jegyet osztottak ki. Ezért sokan le is mondtak a kezeléssel. Ennek oka, hogy a gyógykezelést szolgáltató egységek és az országos pénztár között nagyon kevés szerződést kötöttek.

– Tavaly több szériában osztottunk úgy jegyeket, hogy Szovátára egyikben sem szerepelt. Az Aluniș szállóba nagyon kevés jegy volt, inkább az ősz folyamán, a Hefaistos szállóba volt

valamivel több jegy, de oda se minden turnusban. A Făgetbe – ami a felújítás után az Ursina nevet kapta – már nem kötnek szerződést – fogalmazott az igazgató.

Azt is elmondta, hogy idén a kezelési jegy 2652 lejtbe kerül háromcsillagos, 2524 lejtbe kétcsillagos szállóba. A kisnyugdíjasoknak a nyugdíj felét kell kifizetniük a kezelési jegyre. Azok a nyugdíjasok, akiknek jövedelmük meghaladja az 5300 lejt, a teljes jegy árát fizetik ki. A társadalombiztosítási rendszer biztosítottjainak, azaz az alkalmazottaknak a jegy felét kell befizetniük egy gyógykezelési jegyre. Azonban azok az alkalmazottak, akiknek jövedelmük meghaladja az országos bruttó átlagbért – azaz közel 6800 lejt –, a jegy teljes árával számolnak.

A gyógykezelési jegyek odaítélési feltételei az előző évekéhez hasonlóak.

Ha egyszerű számítást végzünk, az országos viszonylatban biztosított 60 ezer gyógykezelési jegyet elosztjuk 41-gyel, a megyék számával, akkor megyénként nagyon alacsony számot kapunk, ami azt jelenti, hogy egy-egy megyének körülbelül 1500 jegy jut, s ez az igénylésekhez képest korántsem elegendő.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

RENDEZVÉNYEK

A Sárga rózsa a Maros Művészegyüttes előadásában

Jókai Mór Sárga rózsa című regénye alapján készült legújabb előadását mutatja be március 28-án, kedden 19 órától a kövesdombi előadótermében a Maros Művészegyüttes. Dramaturg Györfi Kata, zenei összeállítás: Könczei Árpád, jelmezek: Soós Margit, Szász Zsuzsa, Szélyes Andrea, táncoktató Majer Tamás, táncoktató, rendezőasszisztens Könczei Villő, díszlettervező Csiszér Csilla, rendező-koreográfus Könczei Árpád, tánckarvezetők: Farkas Sándor-Csaba, Kásler Magda, igazgató Barabási Attila-Csaba. Előzetes helyfoglalás szükséges a 0757-059-594-es telefonszámon.

Petőfi-élműsor

Márciusban három helyszínen lép fel a magyarországi Tímár Sára és zenekara a Petőfi Sándor születésének 200. évfordulója alkalmából a költő népdallá vált verseiből összeállított műsorral. A koncerten elhangzanak népdalok a felvidéki Zobor-vidékről, Gömörből, az erdélyi Mezőség-

ről, a Küküllőmentéről. Fellépnek: Tímár Sára – ének, Szabó Dániel – cimbalom, ének, Mihó Attila – hegedű, Fekete Márton – brácsa, Lelkes András – bőgő, Hargitai-Halászi Lehel – furulya. Marosvásárhelyen március 26-án, vasárnap 18 órától a Spectrum Színházban lép fel az együttes. Jegyek elővételben a Spectrum Színház jegypénztáránál válthatók hétköznap 10-13 óra között, illetve előadás előtt. Előzetes foglalás a 0744-301-875 telefonszámon.

Iránytű a munka világába

Március 31-én 11 órától a marosvásárhelyi Studium Hubban Találkozz a leendő főnököddel! címmel szerveznek rendezvényt a Gyulafehérvári Caritas Iránytű a munka világába című, norvég alapokból finanszírozott projektjének mentorai. A rendezvényre középiskolás diákokat és cégvezetőket várnak. „Középiskolás vagy, esetleg befejeztél már tanulmányaidat? Idén munkát vállalnál, de még nem tudod, hol? Hosszú távú munkát keresel, de fogalmad sincs, milyen cégnél kopogtass? Mi a motivációs levél? Hogyan ird ütökre önéletrajzodat? Mit mondj, mit ne, és mit vegyél fel az állásinterjúra? Hagyd otthon aggályaidat, találkozz a leendő főnököddel, és kapj első kézből választ kérdéseidre!” – áll a szerkesztőségünkhöz érkezett tájékoztatásban.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Kelemen Hunor: Előre hozott választásokat is lehetne rendezni

Kelemen Hunor szerint a bukaresti kormányváltást négy-öt nap alatt le lehet bonyolítani, ha a Szociáldemokrata Párt (PSD) és a Nemzeti Liberális Párt (PNL) betartja az erről szóló megállapodást, de ha rajta múlna, inkább előre hozná a 2024 végén esedékes parlamenti választásokat.

A közszolgálati televízió hírcsatornájának adott, az Agerpres hírügynökség magyar kiadása által szerdán ismertett interjúban a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnöke felidézte: a PSD és PNL közötti megállapodás a miniszterelnök, valamint a pénzügyi, az igazságügyi, a szállítási tárca vezetője, az európai beruházások és projektek minisztere, illetve a kormányfőtitkár és a kancelláriavezető cseréjét írja elő.

Az RMDSZ-es tisztségviselők által vezetett tárcáknál nem irányoz elő váltást a koalíciós megállapodás – szögezte le Kelemen Hunor, a román médiában ugyanis felröppentek olyan találgatások, melyek szerint a kormányzati posztokért kiújuló küzdelem közepette a két nagy román párt osztozkodásának akár a magyar érdekszövetség kormányzati súlya is áldozatul eshet.

Kelemen Hunor azonban támogatná azt az elképzelést, hogy kormányzati vetéscsere helyett inkább előre hozott par-

lamentari választásokat rendezzenek összel Romániában, a 2024-es választási év ugyanis szerinte másképp a „stagnálás” éve lesz. Romániában jövőre önkormányzati, európai parlamenti és elnökválasztást is tartanak, a négyféle választás az egész év politikai agendáját meghatározza, és – tapasztalata szerint – főleg a központi közigazgatás megbénul, „mindenki várja, mi lesz”.

A bukaresti kormányban miniszterelnök-helyettesi tisztséget betöltő RMDSZ-elnök elismerte, hogy a rendszerváltás óta eltelt 33 évben még egyetlen romániai kormányválságban sem sikerült előre hozott választásokat kikényszeríteni, de úgy vélte: Románia nem engedheti meg magának, hogy elvesztesse egy évet, ezért kellő bátorsággal, többségi támogatással, minden lépést megtervezve el lehet jutni a választások előrehozatalához, ha az államfőt is sikerül megnyerni az elképzelésnek.

Kelemen Hunor leszögezte: nem támogatna (a nagykoalíciós partnerek között színlelt) „mübalhét”, a választások előrehozatalát nyíltan vállalva, alkotmányos módon is el lehet érni, mivel az ország érdeke kívánja, hogy a 2024-es választási évre már stabil többségre támaszkodó, legitim, működőképes kormánya legyen Romániának. (MTI)

Lignittel működtetett hőerőműveket zárnak be Romániában

Lignittel működő 660 megawattnyi villamosenergia-kapacitás leállításáról döntött szerdai ülésén a kormány, ez ugyanis az egyik feltétele annak, hogy az Európai Bizottság (EB) felszabadítsa a helyreállítási alap Romániának járó összege második, 3,2 milliárd euróra rúgó részletének kifizetését.

A kormány a nemzeti helyreállítási terv (PNRR) egyik vállalását teljesítendő tavaly nyáron sürgősségi rendeletet hozott arról, hogy az EU környezetvédelmi célkitűzéseinek megvalósítása érdekében tíz éven belül fokozatosan megújuló energiaforrásokkal helyettesíti a szén. A szén-dioxid-kibocsátás csökkentése érdekében első lépésként a menetrend

szerint 2022 végéig le kellett volna állítani az Olténiai Energetikai Komplexum (CEO) részeként – Rovinari-ban és Turceni-ben – működő két hőerőmű egy-egy blokkját.

Az ukrajnai háború miatti energiaváltságra hivatkozva Bukarest tavaly decemberben elnapolta a 660 megawattos beépített teljesítményű erőblokkok leállítását, az EB azonban erre – és a PNRR-ben lefektetett más vállalkozások elmulasztására – hivatkozva visszatartotta a helyreállítási támogatás második részletét.

Nicolae Ciucă miniszterelnök a kormányülés elején rámutatott, hogy – miután a parlament hétfőn elfogadta a törvénysértéseket névtelenül bejelentők védelméről szóló törvény módosítását és

a decarbonizációs menetrend sem szenved késedelmet – Románia jövő hét elejéig teljesíteni tudja Brüsszel feltételeit az uniós támogatások felszabadítása érdekében.

A kormány szerdai ülésén két Zsilvölgyi szénbánya, a lupényi és lónyai „versenyképtelen” kitermelés leállításáról is határozatot fogadott el, amelyben a még ott dolgozó 17 alkalmazott végkielégítésének és csaknem 50 hektárnyi bányaterület termőfölddel befedése költségeinek megtérítését vállalja.

Egy másik kormányhatározat értelmében idén is az állami költségvetésből fedezik az Olténiai Energetikai Komplexum – üvegházhatású gázok kibocsátására kivetett – „klímaadóját” 450 millió lej értékben. (MTI)

Az orosz erők többszintes lakóházakra lőttek Zaporizzsjában

Az orosz erők tüzet nyitottak szerdán a délkelet-ukrajnai Zaporizzsja városra, ahol rakétákkal eltaláltak két kilencemeletes lakóházat, aminek következtében a legfrissebb információk szerint egy ember meghalt, 25-öt sérülésekkel kórházba szállítottak – közölte Anatolij Kurtyev, a város önkormányzatának titkára a Telegramon.

Volodimir Zelenszkij ukrán elnök a közösségi oldalakon videófelvételt tett közzé az eltalált lakóházakról. „Oroszország brutális kegyetlenséggel bombázza a várost. Lakóépületeket talált el, amelyekben hétköznapi emberek, gyerekek élnek. Egy terrorista ország igyekszik elpusztítani városainkat, államunkat, népünket. Ez nem válhat szokásos hétköznappá sem Ukrajnában, sem máshol Európában, vagy a világon. Nagyobb egységre és eltökéltségre van szükségünk világszerte, hogy mielőbb legyőzzük az orosz terrort, és megvédjük az életet” – írta az államfő a videó mellé fűzött megjegyzésében.

Viktorija Ruban, az ukrán katasztrófavédelmi szolgálat Kijev megyei részlegének szóvivője közben arról tájékoztatót, hogy négyre nőtt a főváros közelében fekvő Rzsicsiv te-

lepülést ért éjszakai orosz dróntámadás halálos áldozatainak száma. Később Andrij Nyebitov Kijev megyei rendőrfőnök a Telegramon közölte, hogy hétre emelkedett a halottak száma. A holttesteket az eltalált kollégium romjai alól ásták ki.

Az Ukrajinszka Pravda hírportál kormányzói hivatalok jelentéseiből készített összefoglalójában kiemelte, hogy szerdára virradó éjjel orosz dróntámadás érte a nyugat-ukrajnai Zsitomir megyét is, ahol egy infrastrukturális létesítményben ketlekeztek károk. Az ukrán légvédelem három orosz drónt semmisített meg. Személyi sérülésről nem érkezett hír. Kedd este a déli Odessza megyét érte orosz rakétatámadás. Egy rakéta eltalálta a moszkvai patriarchátus fennhatóságát elismerő ukrán ortodox egyház egyik kolostorának háromemeletes épületét, négy ember sérült meg.

Zelenszkij szerdán Donyeck megyében tett munkalátogatást, amelynek keretében felkereste az orosz erők által ostromolt Bahmut irányában létesített, előretolt ukrán állásokat, és kitüntetésekkel adta át katonáknak. Az elnöki iroda tájékoztatása szerint az államfő jelentéseket hallgatott meg a hadműveleti helyzetről és a harcok állásáról. (MTI)

Elárverezése előtt kiállítják a világ legrégebbi bibliai kéziratát Tel-Avivban

Elárverezése előtt kiállítják a világ legrégebbi ismert Bibliáját Tel-Avivban – jelentette a The Jerusalem Post című angol nyelvű izraeli újság hírportálja szerdán.

A korábbi Diaszpóra Múzeumban, jelenlegi nevén az ANU-ban díjmentesen tekinthetik meg az izraeliek csütörtöktől egy hétig a Sassoon-kódexet, a világ jelenleg ismert legrégebbi, héber nyelvű, csaknem a teljes szöveget tartalmazó, kézzel írt Bibliáját, az Ószövetség könyveit.

A kéziratot májusban elárverezzi New Yorkban a Sotheby's aukciósház. A kódexet előző tulajdonosáról, David Solomon Sassoonról nevezték el, aki 1929-ben szerezte meg magángyűjteménye, a világ legnagyobb huszadik századi judaisztikai és hebraisztikai kollekciója számára.

A Sotheby's közlése szerint a jelenlegi tulajdonos, Jacqui Safra műgyűjtő a közelmúltban elvégeztette a műtárgy szénizotópos kormeghatározását, amely megerősítette, hogy ré-

gebbi az Aleppó-kódexnél és a Leningrádi kódexnél, a két másik hasonló, jelentős korai héber Bibliánál.

A kódexet a tudományos vizsgálatok alapján a 9. század végén vagy a 10. század elején írták, és a Bibliának csaknem a teljes szövegét tartalmazza. A valaha talált legrégebbi bibliai szövegeket 1947-ben, a Holt-tenger melletti Kumránban fedezték fel, és az i. e. harmadik-első században készültek.

A Sassoon-kódex jelenleg Londonban található, onnan érkezik Tel-Avivba. A továbbiakban Dallasban és Los Angelesben is bemutatják a nagyközönségnek, s végül májusban New Yorkba, a Sotheby's-hez szállítják.

Az aukciósház becslései szerint akár 50 millió dollárt is adhatnak a kódexért, ebben az esetben ez lesz a valaha legdrágábban elárverezett kézirat. Az eddigi rekordtartó az amerikai alkotmány első kiadású példánya, amelyet a Sotheby's Kenneth Griffin amerikai milliárdosnak adott el 2021-ben 43 millió dollárért. (MTI)

Ország – világ

Maximált gépjármű-felelősség-biztosítási díjak

Közzétette a pénzügyminisztérium a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási (kgfb) díjakról szóló határozattervezetet. A javaslat értelmében a határozat életbe lépésétől számított hat hónapig a biztosítótársaságoknak a tavaly március 1-jei díjaikat kell alkalmazniuk. A tervezet azt is előírja, hogy ha a 2023. március 1-jén érvényes díj alacsonyabb az egy évvel korábbinál, az alacsonyabb díjszabást kell alkalmazni. A határozattervezet ugyanakkor hat hónapos időszakra a bruttó díjbevétel 8 százalékában maximálja a közvetítői jutalékokat. A megszabottnál magasabb biztosítási díjak alkalmazása szabálysértésnek minősül, és ezer lejtől ötvenezer lejjig terjedő bírsággal büntetendő. Emellett – a szabálysértés súlyosságától függően – a Pénzügyi Felügyeleti Hatóság kiegészítő büntetést szabhat ki. (Agerpres)

Szolgálati titkok sértett

Hatvan napra hatósági felügyelet alá helyezte a legfőbb ügyészség az egészségügyi minisztérium belső ellenőrzési osztályának vezetőjét szolgálati titkok megsértése miatt. Az ügyészek szerint 2022. szeptember 16-a és november elseje között az egészségügyi minisztérium belső ellenőrzési osztályán vezetői tisztségét betöltő nő két gyanúsítottat több dokumentumot megmutatott a lași megyei Szent Spiridon sürgősségi kórházban lefolytatott belső ellenőrzésről, megsértve ezzel a 2002/672-es törvényt és a 2012/1183-as kormányhatározatot. A gyanúsítottat megfosztották attól a jogától, hogy auditorként dolgozzon közintézményekben – közölte az ügyészség. (Agerpres)

Tovább tiltakoznak

Folytatják a héten a tiltakozó akciókat az oktatási szakszervezetek. A Szabad Tanügyi Szakszervezetek Szövetsége (FSLI) és a Spiru Haret Szakszervezeti Szövetség szerdai közleménye szerint „a kormány érdektelensége felhívás a tiltakozó akciók folytatására és végül az általános sztrájk elindítására”. A két szakszervezeti szövetség legfőbb követelése, hogy valamennyi tanügyi alkalmazott kapja meg a 2017-es bértörvényben 2022-re előírtan fizetését, kéri továbbá, hogy növeljék a tanügyi kiegészítő személyzet bérét, fizessék ki a tanügyi alkalmazottak munkakörülményeinek megfelelő bérpótlékokat, és hogy a készülő új bértörvényben a pedagógusok kerüljenek egy magasabb javadalmasági kategóriába. Figyelmeztetnek ugyanakkor, hogy az elkövetkező hónapokban is folytatják a tiltakozó akciók sorát, májusban nagyszabású tüntetést szerveznek Bukarestben, és május végén, ha szükséges, kirobbantják az általános sztrájkot. (Agerpres)

Égési sérülteknek épülnek kórházak

Három központot létesítenek súlyos égési sérültek ellátására: Bukarestben, Temesváron és Marosvásárhelyen; az erre vonatkozó rendeletet szerdai ülésén adta ki a kormány – jelentette be a miniszterelnök. Az erre vonatkozó sürgősségi kormányrendelet révén a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bankkal kötött hitelmegállapodás teljesítését biztosítják. A kölcsön összege 400 millió euró, de az infláció és az építőanyagok árának emelkedése miatt 2025 után az államkasszából kell kiegészíteni az összeget. A beruházások megvalósítása után Románia összesen 31 ágygyal rendelkezik majd a súlyos égési sérültek ellátására, 20 ágygyal a közepes súlyos égési sérültek ápolására és 58 műtővel az égési sérültek végződé beavatkozásokra. A marosvásárhelyi központ építéséről szóló szerződést várhatóan júniusban írják alá, a munkálatok augusztus-szeptemberben kezdődnek. Mindhárom létesítmény 2025 első felében készül el – mondta még az államtitkár. (Agerpres)

Torzuló piac?

(Folytatás az 1. oldalról)

biztosítótársasághoz, illetve főként azok, akik éppen ebben a kritikus időszakban balesetnek, és autójukat meg kell javíttassák. Előbbiek valószínűleg bonyodalmas levelezést kell folytatassanak a biztosítási garanciaalap-pal, és a City Insurance bebukását követő tapasztalatokból kiindulva számíthatnak rá, hogy akár egy év is eltelhet, mire megkapják a pénzüket az Euroins csödbe jutásától fennmaradt időre. Utóbbiak szintén kérték kell legyenek a garanciaalaphoz, és szintén hónapokat vártak, helyzetüket nehezíti, hogy a javítóműhelyek elutasítják az euroinses biztosítással rendelkező ügyfeleket, attól tartva, hogy – a biztosítási felügyelet álláspontja ellenére – nem kapják meg pénzüket.

Az Euroins fizetőképességének megállapítása szintén elhúzódó folyamat, elemzés tárgya.

A biztosítási felügyelet alelnöke szerint „egy szabad gazdaságban a cégek születnek és meghalnak”, majd közölte: nem hiszi, hogy az elkövetkező két évben még egy RCA-biztosító csödbe jut. „Nem a hatóság működésében, hanem az RCA-piac szerkezetében vannak zavarok” – jelentette ki. Vajon még hány biztosító kell bebukjon, mire megszűntetik a rendszer „működési zavarait”?

A szemét útja (2.)

(Folytatás az 1. oldalról)

kiterjesztette mind a hét hulladékgazdálkodási zónájára a szerződést.

Fontos megjegyezni, hogy nyolc óra alatt ezen a kezelőállomáson 250 tonna szemetet lehet feldolgozni.

– Milyen típusú hulladék kerül Kerelőszentpálra?

– A kerelőszentpáli mechanikai-biológiai állomásra a maradék/vegyes hulladék kellene kerüljön, amely már kevesebb palackot, fémeket, üveget, textíliát tartalmaz, aminek a zömét az újrahasznosítás érdekében elméletileg kiszelektálták. Nem lehetne benne nagyobb volumenű hulladék, matrac, bútordarab stb. Olyan hulladék kellene „bejöjjön”, amit kezelni lehet. Sajnos, amint már a maroskeresztúri szelektív hulladékválogató állomáson elhangzott, oda nem kerül be kellő mennyiségű szelektív hulladék, mert nem kellőképpen történik a szelektív gyűjtés. Viszont a szentpáli mechanikai-biológiai állomáson az tapasztalható, hogy az az újrahasznosítható hulladék is belevegyül a háztartási szemétkébe, aminek nem itt lenne a helye.

– Milyen kezeléssel esik át ez a hulladékkeverék?

– A mechanikai-biológiai állomáson elsőként egy mechanikai válogatás történik. Ez azt jelenti, hogy a behozott anyagot szecskázák, majd egy 10 cm-es forgó hengerben az anyag szétválasztódik. E folyamat következtében két frakció keletkezik, a komposztanyaghoz hasonló hulladék (MOAC) és a 10 cm-nél nagyobb hulladék. A 10 cm-nél kisebb hulladékdarabok következő állomása a biológiai kezelőállomás, ahol biológiai kezeléssel esik át.

– A helyszínen ponyvaszerűvel letakart óriási halmokat láthattunk, ez alatt bomlik le a hulladék. A mechanizmus a háztáji gazdaságokban alkalmazott komposztáláshoz hasonlít, amikor lebomlás következtében a hulladék térfogata jelentősen lecsökken, és szerves talajjavító anyag keletkezik.

– A hulladék cellában való elhelyezése után letakarják egy szigetelő vízálló ponyvával, majd alulról levegőt befújva elindítják a bomlási folyamatot. Ezt informatikai program segítségével monitorozzák, ahol pontos információt kapnak az anyag elkészüléséről.

Jelenleg ezt az anyagot fedőanyagként használják a lerakóban. Ha ezt a hulladékot szitán átszítják, kiváló, a mezőgazdaságban hasznosítható komposztot nyernek – ezt a következőkben szeretnék megvalósítani. Talajjavításra kiváló minőségű anyagot lehet előállítani – magyarázta a szakember.

– Mi történik a rostálás utáni maradékkal, a 10 cm-nél nagyobb darabokkal?

– A rostálás után nyert maradékot véglegesen tárolják a lerakóban.

– Mi lesz a nem kezelhető hulladékkal, például a rengeteg pelenkával?

– A nem komposztálható, nem kezelhető hulladék – jelenleg – felkerül a lerakóba. Azonban tudjuk, hogy ez nagyon jó tüzelőanyagként használható a cementgyárakban. Most azon dolgozunk, hogy ezt ekképpen hasznosítsuk, hogy a lerakóba minimális mennyiségű anyag kerüljön. Ez lenne a cél. A törvény értelmében mostantól semmilyen anyag nem raktározható anélkül, hogy azt mechanikai-biológiai állomáson kezelték volna. Ha kezeltük, megállítjuk azt a folyamatot, amely szennyező anyagok kiszivárgását eredményezi. Tehát a lerakóba már egy „végtérkép” kell kerülni – mondta Kiss-Miki Levente.

Az első lerakó majdnem megtelt

A kezelt hulladékot nagy teherkocsik szállítják a lerakóba, és ezzel a szemét az utolsó állomásához érkezik. A szentpáli lerakót egy magasan fekvő, óriási teknőként kell elképzelni, amely majdnem tele van már. Amikor ott jártunk, felhívták a figyelmünket, hogy éppen 15 méter mélységű „szemétdombon” járunk. Ez a vastagság nem volt érzékelhető, mert a lerakó falának felső pereme egy szintre került a szemét szintjével, amit földdel takartak be. Csak a földréteg alól kandikáló sörösdozódarab, nejlón vagy véccékagyló jelezte: vastag a szemét. A kiálló kéményszerű szellőzők arra utaltak, hogy alul valami nagyon dolgozik, hő és gázok képződnek, aminek távoznia kell.

A megye körülbelül 120-130 ezer tonna hulladékot termel évente. A szentpáli lerakó első cellája 1,2 millió köbméter befogadására alkalmas. Ez a cella majdnem megtelt. A következő cella megvalósíthatósági tanulmányának elkészítése folyamatban van.

Ha nem változtatunk, belefutunk a szemétkébe

Tény, hogy a mechanikai-biológiai állomáson, illetve a szemétkerakóban nem könnyű a munkások dolga. Mindamellett, hogy jórészt gépesített munkafolyamatok, a temérdek hulladék látványa és közelsége nagyon lehangoló, már-már félelmetes, arról nem is beszélve, hogy borzasztó a szag.

Megdöbbenő, hogy a civilizáltan mondott társadalom mi szennyet tud termelni! Milyen megdöbbentően mérgezzük a Földet! Olyan termékeket fogyasztunk, amelyek göngyöleg- vagy csomagolóanyaga évtizedek múlva sem bomlik le. Gondoljunk bele, hány zacskót, tasakot, tubust, dobozt, flakont, üveget, pelenkát dobunk a szemétkébe! Ezek nap mint nap hatalmas mennyiséget eredményeznek.

A gyermekeket, fiatalokat és felnőtteket a szemétkerakó látványával kellene néha szembeesíteni, hogy rádöbbenjenek, mi mind, egyenként tesszük tönkre a környezetünket, ha nem változtatunk a fogyasztói szokásainkon, s nem kezdünk el az újrahasznosítás érdekében szelektíven gyűjteni. Ehhez viszont olyan szolgáltató kellene, amely lehetőséget teremt a szelektív gyűjtésre.

Kovácsna megyében jól működik a szelektív gyűjtés

Bár az előző cikkünkben részleteztük a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát, most egy gondolat erejéig még visszatérünk rá. Ugyanis jó példák is vannak e téren.

– Országos viszonylatban Kovácsna megye előkelő helyen áll a szelektív hulladékgyűjtés tekintetében. Ott eleve azt a kon-

ceptiót alkalmazták, hogy a szelektív hulladékért, ami a válogatóba kerül, a lakosságnak nem kell válogatási díjat fizetni. Ezért az emberek érdekeltek abban, hogy a szolgáltató minél nagyobb mennyiségű hulladékot szállítson oda, ahol a válogatásért nem kell fizetni. A válogatóállomást üzemeltető szolgáltató kocsijain mérleg van, ha a lakó rosszul gyűjti a szemetet, otthagyják a kapujában, így eléri, hogy a lakosság szakszerűen gyűjtse össze, és mindenki jól jár. Szórolapokat osztogattak, s megértették az emberekkel, hogy az ő érdekük szelektíven gyűjteni! Az önkormányzatok pedig megteremtették a kellő infrastruktúrát. Annyi gyűjtőpontot hoztak létre, amennyit a lakosság száma megkövetel, a gyűjtőpontok befogadóképessége, a kukák száma arányos a megtermelt hulladékmennyiséggel. Meg kellene vizsgálni, hogy Marosvásárhelyen hány tömbházlakóra jut egy gyűjtőpont, ezek kapacitása elegendő-e, hiszen a gyakorlat azt mutatja, hogy a lakók számához arányitva nem elég annyi, amennyi van. A másik dolog, hogy a szemétyűjtő pontok Sepsiszentgyörgyön zárt térben vannak, a lakók kártyával nyitják ki az ajtaját, így idegen nem léphet be a szemétkébe, azt szétdobálni, mint nálunk. A másik pozitív tényező, hogy a szolgáltató, a polgármesteri hivatal és az ottani ADI jól kommunikálnak egymással – mondták az ADI Ecolect szakemberei, Máté János és Kiss-Miki Levente.

A szemét, a hulladékgazdálkodás kérdését azért vetjük fel ismételtelen, mert reméljük, hogy legalább hajszálnival mi is hozzájárulhatunk a helyzet javításához. Nekünk fáj, hogy Marosvásárhelyből, a legtisztább erdélyi városból a legszemetesebb lett.

Fotó: Nagy Tibor

Új szolgáltató jelentkezését várják

Mint ismeretes, a Marosvásárhelyi is magába foglaló 2-es számú hulladékgazdálkodási övezetben múlt év decemberében felbontották a szolgáltatói szerződést a Brantner Vereş osztrák érdekeltségű céggel, azonban ennek köteleessége további 90 napig ellátni a feladatot. A 90 nap április elején jár le, ezért az ADI Ecolect társulás pályázatot hirdetett az új szolgáltató kiválasztására, amely az elkövetkező nyolc évben felel a köztisztasági feladatokért. A dokumentációt feltöltötték a SICAP közbeszerzési platformra.

Mivel a „nagy licit” hosszadalmas, ezzel párhuzamosan az átmeneti időszakra egy gyors eljárást kezdeményeztek, maximum másfél évre szerződést kötnek egy szolgáltatóval. A meghívókat kiküldték, a szolgáltatók ajánlatait hétfőre várják – tájékoztatott Tóth Andrea, az ADI Ecolect ügyvezető igazgatója.

Ifjúsági konzultáció

A politikában a fiatalok véleménye is számít

Nagy-Bodó Szilárd

Az RMDSZ a közelmúltban elkezdett egy konzultációsorozatot, amelynek keretében a lakosságot megkérdezi arról, hogy miként látja a szövetség kormányzati munkáját, eredményeit, szerepvállalásait. Ezt továbbgondolva döntött úgy a Magyar Ifjúsági Értekezlet (MIÉRT), hogy ezt a konzultációt eljuttatja a fiatalokhoz is, méghozzá az ő nyelvükön.

Olteán Csongor, a MIÉRT elnöke a Népszárműnek elmondta, hogy a fiatalokkal arról szeretnének beszélni, hogy melyek azok az RMDSZ-megvalósítások, amelyek őket érintik az elmúlt kicsivel több mint két évből, továbbá be szeretnék mutatni számukra azokat a lehetőségeket, amelyek a következő két, de inkább hét év hoz. Itt lehet gondolni a különböző ösztöndíjprogramokra, a start-up lehetőségekre vagy a vállalkozásindításra. Emellett a fiatalok véleményét is ki-

kérik az RMDSZ kormányzati munkája kapcsán, illetve azt is szeretnék felmérni, hogy mit értenek belőle, mit tartanak hasznosnak belőle, valamint a kritikákra is kíváncsiak. A MIÉRT elnöke azt is hozzátette, hogy a nem érthető részek esetében nyitottan állnak a kérdésekhez, és válaszolnak a fiataloknak.

Olteán Csongor úgy fogalmazott, hogy ezeken az ifjúsági konzultációkon a fiatalok nyelvén kell beszélni. Bevallása szerint soha nem zárkózott el attól, hogy egy lazább környezetben, például egy kávézóban vagy egy ifjúsági fesztiválon folytasson kommunikációt velük. Tapasztalata alapján a fiatalokat a megszokott, nagyon diplomatikus szöveggel nehéz elérni, viszont ha közöttük vagyunk, és az ő nyelvükön beszélünk, akkor elmondják a véleményüket. Egy ifjúsági szervezetnek pedig erre kellene törekednie, nyomatékosította a MIÉRT elnöke.

Az ifjúsági konzultációval elsősorban az egyetemi váro-

sokat célozták meg, de kiemelt szándékuk, hogy minden olyan településre eljussanak április végéig, ahol igény van a beszélgetésre. Voltak például már Gyergyószentmiklóson, Székelyudvarhelyen, Kolozsváron, de el fognak jutni Zilahra is. Továbbá Nagyvárad és Szatmárnémeti is a célállomások listáján van, ezt követően pedig, a kongresszus előtt egy héttel visszatérnek Kolozsvárra. Végül, de egyáltalán nem utolsósorban, Sepsiszentgyörgyön és Csíkszeredában is meg fognak fordulni. Az időpontok a MIÉRT Facebook-oldalán találhatóak meg.

Az ifjúsági konzultáció legfontosabb eredménye az, hogy szóra bírja a fiatalokat, hogy elmondhassák, mi az, amivel nem értenek egyet, min kellene változtatni. Ezeket az üzeneteket a MIÉRT tolmácsolja az RMDSZ vezetőségének, és a 2024-es választási évet úgy tervezik meg, hogy a programba beleteszik a fiatalok konkrét kéréseit, javaslatait.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Beláthatatlan lehetőségek

Milliméteres pontosságú kép

Világraszóló újdonságot jelentő új készülékkel gazdagodik az országban elsőként a marosvásárhelyi Cardiomed Orvosi Központ, amely a legújabb technológiákra mindig fogékonyan egyre nagyobb

ismertségnek örvend a szív- és érrendszeri betegségek kórismezésében, kezelésében és gyógyításában.

A napokban az e célra kialakított helyiségekben szakemberek

dolgoznak az utolsó generációs Naeoton Alpha komputertomográf felszerelésén, amely ma még beláthatatlan lehetőségeket nyit a szív- és érgyógyászati, az onkológiai és sok más terület (a fejtetőtől

Prof. dr. Benedek Imre a forradalmian új készülékkel

egészen a talpig) betegségeknek az azonosításában. A fotonyszámláló detektorral ellátott készülék részletekben rendkívül gazdag képet készít, amelyen minden apró, néhány milliméteres kóros elváltozás is láthatóvá válik, miközben a korábbi CT-készülékekhez képest közel a felére csökken a sugármentesség.

Prof. dr. Benedek Imre kardiológus és belgyógyász főorvos, egyetemi tanár – aki sok újdonsággal lepott meg az évek során – mutatta be a Siemens Healthineers cég új CT-készülékét, amely 0,2 milliméteres térbeli lebontásban teszi láthatóvá a vizsgált anatómiai elemet és annak összetételét, olyan minőségű képeket készítve a test belsejéről, mint ha egy színes anatómiai atlasz képei volnának. A készülékkel a diagnózis, ami korábban sokféle kivizsgálást igényelt, nagy biztonsággal, gyorsan felállítható.

A német szakemberek állítása szerint az úgynevezett katéteres módszerrel végzett koronarográfiának (koszorúérfestésnek) a nyolcvan százalékat helyettesíteni lehet. Kontrasztanyagra szükség van, de nem kell a szívbe bevezetni a katétert. Másik előnye a régi készülékekkel szemben, hogy bármilyen szívfrekvencia (pulzus) esetében is használható, és rendkívül gyorsan meg lehet állapítani a diagnózist a daganatos elváltozásoktól az elmeszesedett, a koszorúereken lévő lerakódások miatt szűkült erekig, a gyorsaságot illetően egy szívdobbanásnyi idő alatt. Az e területen dolgozó más cégek bevállása szerint legalább tíz évre lesz szükségük ahhoz, hogy az eljárást kidolgozzák, ami a Siemens esetében is közel két évtizedet vett igénybe.

– Bár minden kóros elváltozást tud vizsgálni, mi a koszorúerek és a szív alkotóelemeinek a kórismézé-

sére fogjuk használni. Munkacsoportunkról és tevékenységéről az Amerikai Egyesült Államokba tett kongresszusi látogatás alkalmával tartott bemutatók nyomán, amerikai szakemberektől hangzott el, hogy utolértük, sőt meg is haladtuk őket. Elsőként vezettük be Romániában a szív-CT-vizsgálatot, és van egy 64 szeletes és egy 128 szeletes készülékünk, a Naeoton Alphával viszont országos viszonylatban mindenkit megelőztünk. A fejlődéssel lépést tartani csak úgy lehet, ha az élvonalban vagyunk, és látjuk, hogy ki mit ért el. A most megvásárolt készüléket a múlt évben láttam egy tudományos társaság ülése előtti bemutatóon, akkor döntöttem el, hogy az elsők között leszek, aki megveszi.

Ezzel a készülékkel a tudományos munkásságunkat, a kutatást tudjuk továbbfejleszteni, a szakorvosi és doktori képzés színvonalát emelni, ami a jövőnk előkészítése is egyben. Büszkék vagyunk arra, hogy olyan színvonalon tudjuk végezni a gyógyító munkát, amelyen a román állampolgár is európai állampolgárrá válik. Egy olyan beavatkozással jövök, amelyen szív pumpával nehéz esetet oldottunk meg, amilyen korábban lehetetlen volt a koszorúereken lévő több tágulat miatt. Ez a jövő, amikor a gyors és pontos diagnózist követően katéteres eszközökkel bevezetett szív pumpával olyan eredményeket érünk el, mint a szívsebészetben, anélkül, hogy meg kellene nyitni a mellkast, általános anesztéziát végezni, és félni az esetleges bakteriális fertőzéstől. Az orvostudomány azon a területen, amelyen dolgozom, és amelyet ismerem, olyan hatalmas lépésekkel fejlődik, hogy jóval meghaladja azt, amit kezdő orvosokként valaha is reméltünk – nyilatkozta Benedek professzor.

Hogyan kezeljük jól hibáinkat?

Dr. Bálint Ágnes családorvos, főorvos

A háziorvosi szak, jelenlegi alulértékeltése és a családorvosok számának drámai csökkenése ellenére, kulcsfontosságú a minőségi betegellátásban.

A háziorvosi praxis igen mozgalmas hely. Az interakciósűrűség, a patológia változatosága, az adminisztratív és technostressz, frusztráló kommunikációs helyzetek mind óriási megterhelést rónak a családorvosra és a rendelő egész személyzetére. Bármilyen tévedés, legyen az orvosi műhiba, a pácienssel való nem megfelelő bánásmód, téves kommunikáció, döntő módon negatívan befolyásolhatja a beteg prognózisát, de akár a páciens életébe is kerülhet.

A családorvos rezidensek képzésének fontos része kell legyen az orvosi tévedések megelőzésének, illetve korai felismerésének elsajátítása. A Szent Balázs Alapítvány Primum nil nocere, orvosi tévedések és azok megelőzése konferencián tartott műhelymunkámon fiatal orvosoknak, családorvos rezidenseknek és egyetemistáknak mutattam be néhány olyan gyakori helyzetet, amikor a tévedés veszélye fokozottan fennáll.

A háziorvos tevékenysége során számtalan stresszhelyzettel kell szembenézzen: sokszor napi 50-60, vagy akár még több páciens jön be a rendelőbe, különböző életkorúak, a csecsemőtől az idősig, néha nagyon súlyos, krízisben levő betegek, nem kooperáló, olykor agresszív vagy pszichés problémákkal küzdő emberek. A megterhelő adminisztrációs feladatok, a rendelő szervezéséből adódó problémák, amelyekre olykor rátevéődhetnek

az orvos magánéleti problémái, súlyos kríziseket okozhatnak. Ezeknek a helyzeteknek a kezelését is meg kell tanulniuk a jövőendő családorvosoknak.

Az egyik leggyakoribb hibalehetőség a gyógyszerinterakciók elnézése. Banális, recept nélkül kapható gyógyszereknek is lehet számtalan ellenjavallatuk. Ártalmatlannak tűnő táplálékkiegészítők kölcsönhatásba léphetnek számos gyógyszerrel, ezekről a betegek nem beszélnek, mert nem tartják fontosnak, van, hogy többször is rá kell kérdezni, csak akkor jut eszükbe.

A várható élettartam növekedésével egyre gyakoribb a multimorbiditás, többszörös megbetegedés. Idős betegek számos gyógyszerrel szednek, akut betegségek tevődnek rá a krónikus problémákra, ami még tovább bonyolítja a helyzetet.

Az orvos-beteg kommunikáció számtalan tévedési lehetőséget rejt. Bálint Mihály magyar származású orvos és pszichoanalitikus szavait idézve: „az általános orvosi gyakorlatban a leggyakrabban alkalmazott gyógyszer az orvos maga, azaz nem csupán az orvosság vagy a különféle pirulák számítanak, hanem az a mód is, ahogyan azt az orvos a betegnek adja, valójában az egész légkör, amelyben a gyógyszert adják és kapják”.

A rossz hírek közlésének módja döntően befolyásolhatja a beteg hozzáállását, a kezelés elfogadását, a súlyos betegségek prognózisát vagy a gyász feldolgozását. Sajnos az orvosi egyetemeken nem mindig helyeznek megfelelő hangsúlyt ennek a technikának a megfelelő elsajátítására, pedig a megfelelően előkészített, támogató légkörben zajló, a beteg aktuális lelkiállapotára és értelmi szint-

jére szabott információ átadása kulcsfontosságú.

Az optimista hozzáállás eltűzése, a toxikus pozitívitás szégyenérzetet, a negatív érzések elnyomását okozza. A háziorvos toxikus pozitívítása megakadályozza az őszinte kommunikáción alapuló orvos-beteg kapcsolat kialakulását.

Sok esetben a betegség, az emberi szenvedés megközelítése lehet téves. Ha csak a jól definiálható szervi okokkal rendelkező betegségeket tekintjük valódinak, azok a betegek, akik tüneteinek hátterében nem áll szervi elváltozás, szimulánsnak, pszichiátriai betegnek vagy megmagyarázhatatlan kórképben szenvedőnek minősülnek. Ezek a pszichoszoma-

tikus kórképek a George Engel által javasolt biopszichoszociális modell alkalmazásával közelíthetők meg helyesen. A modell „figyelembe veszi az érzelmek és a szervezetben zajló folyamatok egységét, ráadásul azt sem téveszti szem elől, hogy mindkettő dinamikus folyamat, amely a személyestől a kulturálisig kapcsolatok kontextusában bomlik ki.” (Máté Gábor)

A Wabi Sabi elv szerint a sérült, többé már nem tökéletes tárgyak megjavításuk után jobbak lesznek, mint előtte. A háziorvos tevékenysége minden egyes tévedési lehetőség megismerése által tökéletesedik, hiszen így nyílik lehetőség az orvosi hibák megelőzésére, a betegellátás minőségének javítására.

Fotó: Bodolai Gyöngyi

A kettőnk tudása jelentette a megoldást

Szívesen és színesen az ideggyógyászatról

Szervezetünk főnökének, az agynak és a szolgálatában álló informátoroknak, az izmainkat működtető idegeknek a titkát is ismeri, hiszen ezek betegségeit gyógyítják az általa vezetett 2. számú neurológiai klinikai Marosvásárhelyi Megyei Sürgősségi Klinikai Kórházban. Dr. Szatmári Szabolcs **neurológus főorvost, egyetemi docentet nemcsak itthon, a Debreceni Egyetemen is jól ismerik, amelynek meghívott tanáraként az ottani hallgatóknak is szokott előadást tartani. Irodájában beszélgettünk, amelynek falán a Miscolczy Dezső által vezetett klinikák régi mesterei, az elődök képe is látható.**

Bodolai Gyöngyi

Mozdonyvezető, újságíró

– Gyermekkoromban mozdonyvezető szerettem volna lenni. Szülőhelyem, a szilágysági Somlyóújfalusi szép Árpád-kori temploma – ahol édesapám református lelkészként szolgált – a parókiával együtt egy dombon áll. Ahogy a völgyben, a domb mögül előbukkant a vonat, kisgyermekként szinte megbabonázott a látvány. Mivel négyéves koromtól szemüveget viselek, szüleim erre hivatkozva beszéltek le az első elképzelésemről.

A nagyváradi középiskolában (ma Ady Endre líceum), ahova a köröstárkányi gimnáziumi osztályok után jártam, volt egy nagyon jó „iskolapszichológusunk”. Schneider Németh Antal, aki magyart is tanított, pedagógiai munkája mellett többek között színházi kritikát is írt, osztályfőnökként sokat foglalkozott velünk. Jó hangulat alakult ki körülötte, diákként hallgattunk rá, a pályaválasztást illetően velem is többször leült beszélgetni. Bár édesapám és nagyapám is református lelkész volt, a családban nem fogalmazódott meg velem szemben erős elvárás, hogy a hivatásukat kövessék, de ez a lehetőség is felmerült az útkeresésem során. A diáklap egyik szerkesztőjeként – magyar tantárgyversenyen is részt vettem, és verseket írtam – felmerült bennem, hogy érdekelne az újságírás, de mivel a hetvenes években csak Bukarestben volt erre egyetemi képzés, a tanáraink úgy gondolták, hogy református papgyermekként nincs sok esélyem, hogy az újságíró szakra felvegyenek. Az is lehet, hogy így tudták kíméletesen tudomásomra hozni, hogy mégsem vagyok akkora tehetség ezen a téren.

Egyetemi, orvosgyakornoki évek

– *E változatos öletekből hogyan alakult ki az orvosi pálya felé vezető út?*

– Ennek is volt előzménye. A szüleim elmondása szerint a mozdonyvezetői ábrándok előtt az első, általam megfogalmazott hivatás az orvosi volt. A középiskolai fizika és a kémia szakos tanárnőimmel együtt a pszichológus osztályfőnököm is úgy vélte, hogy az orvosi egyetem nekem való. Az egyébként akkoriban főleg műszaki profilú iskolánkból minden évben néhány diák ezt a lehetőséget választotta, amire alaposan fel is készítették őket. A középiskolában töltött csodálatos évek után négyen-ötven döntöttünk így. Ha visszagondolok, jó volt Váradon középiskolásnak lenni még bentlakóként is, és egykori

Dr. doc. Szatmári Szabolcs

osztálytársainkkal ma is szívesen találkozunk.

Az egyetemi felvételi vizsgám első próbálkozásra sikerült, majd kilenc hónapig katona voltam Temesváron, sajnos rossz helyen, ahol rosszul bántak velünk, és az volt a legszebb nap, amikor leszereltem.

– *Hogyan teltek az egyetemi évek, milyen élmények maradtak meg ebből az időből?*

– A régivágású „klasszikus” tanárok oktattak bennünket, akik a vásárhelyi élet meghatározó személyiségei voltak abban az időben. A nyolcvanas években jó alapot kaptunk tőlük, és volt akire felnézni. A román évfolyamtársakkal is jó kapcsolatban voltunk, ők a mai napig kérik, hogy együtt tartsuk a találkozókat. Mivel hiányzott a középiskolás korszakban megszokott tanulás melletti közösségi élet, az egyetemi évek alatt is bekapcsolódtam hasonló tevékenységekbe, a gólyabál műsorának szervezésétől a néptáncsoporton át a citerazenekariig.

– *A gyakornoki évek milyen tapasztalatokkal jártak?*

– Az egyetem elvégzése után három évig orvosgyakornok voltam, és miközben a különböző klinikákon gyakorlatoztunk, a belgyógyászat és a gyermekgyógyászat tetszett a leginkább. Akkor még hajtogattuk a pelenkákat, és büszke voltam, hogy meg tudom tanítani erre az anyukákat is. Bár akkoriban elveszítetett időnek gondoltuk azokat az éveket, mégis a gyakornoki idő alatt sok minden rám ragadt, amit későbbi pályám során használni tudtam, és segített abban, hogy a betegeket ne csak a szűkebb szakmám szemüvegén át, hanem teljes testi-lelki mivoltában lássam. A kötelező általános orvosi kinevezést 1989. december 1-jétől kaptuk. Erdélyben összesen hat hely volt, a feleségem, Szatmári Mária választhatta az utolsót (Székelyvárságot), én pedig elsőnek a Kárpátokon túli helyek közül Tarkót. Varságot meg sem tudtuk tekinteni, akkora hó volt, hogy nem lehetett odajutni, ezért a feleségem otthon maradt a két kicsi gyermekünket gondozni, én pedig jelentkeztem az új munkahelyemre. Ceaușescu bukása után sok kollégám visszakeresztelkedett Erdélybe, de én úgy láttam, hogy a Neamț megyei körzet megfelelő számomra, hogy a rendszer által sok éve halogatott alorvosi vizsgára felkészüljek. Valójában üzemmorvos voltam egy fafeldolgozó egységénél a Békás melletti Tarkón, ahol előttem már voltak magyar orvosok Marosvásá-

sárhelyről. Mint utólag kiderült, szerették a vásárhelyi végzeteket, akik jól érezték magukat, mert megbecsülték őket. Ketten dolgoztunk váltásban egy román kollégánéval, és a faluban volt egy régi megbecsült családorvos. Mindkettőjünkkel meg tudtuk egyezni, hogy amikor hosszabb időre hiányoztam, helyettesítsenek, amikor pedig ott voltam, éjjel-nappal igénybe vehettek a betegeket. Ma már kicsit furcsa emlék, de akkor nagyon jellemezte a közösségek gondolkodását: a marosvásárhelyi márciusi események kitörésekor az ottani munkások és környékbeliek az indulásra kész buszok mellett, tette készen várták a beintést, hogy induljanak „segíteni”, viszont engem azonnal biztosítottak támogatásukról, és hazaküldtek, hogy vigyázzak a családomra. A legnagyobb élményem viszont az volt, amikor valamelyik gyimesi tanyáról sok-sok kilométert gyalogolva a hegyeken át eljött egy középkorú férfi, elpanaszolni a bajait, mert hallotta, hogy magyarul lehet beszélni az orvossal a tarkói rendelésben.

– *Mennyi idő után sikerült újra egyesíteni a családot?*

– Időközben nyilvánvalóvá vált, hogy történnie kell valaminek, ugyanis évek óta nem volt szakorvosképzés. A várva várt szakvizsgák 1990 nyarán hirdették meg, és Bukarestben volt a központi vizsga, ami után szakot lehetett választani. A feleségem kapta az utolsó marosvásárhelyi pszichiátriai helyet, én pedig választhattam a gyergyószentmiklósi belgyógyászati vagy a székelyudvarhelyi neurológusi állás között. Elég nagy dilemmában voltam, de a döntésben biztosan befolyásolt az is, hogy nősülés után jó ideig együtt laktunk apósomékkal, ő pedig szívesen és színesen beszélt az ideggyógyászatról. Magyar ideggyógyász akkorigiban nagyon kevés volt Erdélyben, és vonzott a szakma különlegessége, persze azzal is tisztában voltam, hogy talán ez lesz a nehezebb út, sok-sok tanulóssal. A szakosodás három évének helyszíne Marosvásárhely volt, azután vártak Székelyudvarhelyre. Nekem tetszett volna az ottani kórházban dolgozni, jó volt az a légkör, de végül is csak egy hónapot maradtam, engem ugyanis a szakvizsgát követően felvettek tanársegédnek az egyetemre. Volt már itt saját lakásunk, a feleségemnek állása a pszichiátriai klinikán, a lányunk és az első fiú után megszületett a kisebbik fiunk is, és attól kezdve minden adott volt, hogy Marosvásárhelyen maradjunk.

Ideggyógyászat, elmeorvosok

– *Mielőtt a szakmai részre rátérnénk, megkérem, hogy határozzuk el az ideggyógyászatot (neurológia) és az elmeorvosiasat (pszichiátriát), mert vannak, akik nehezen tudnak a két szak között különbséget tenni, holott ez fontos, amikor szakorvosi ellátásra szorulunk.*

– Van egy közös rész, amit soha nem lehet elválasztani, mert a gondolkodás, az agyműködés tudati része és a magas szintű szellemi tevékenység valamilyen zavarra mindkét szakmának a közös területe. A neurológia az agynak mint szervnek a betegségeivel foglalkozik, ezért érthető, hogy például az agyinfarktus, az agyvérzés, az epilepszia, a Parkinson-kór, a fejfájás a mi szakterületünkhöz tartozik. Ugyanakkor az Alzheimer-kór mind a kettőhöz. Ennek kezdeti szakaszában a neurológusnak komoly szerepe lehet, mivel a keringési zavar miatti elbutulás az Alzheimer-kórnak megfelelő degeneratív elváltozásokkal gyakran keveredik, amikor azonban a memóriazavaron túl a betegnél viselkedési és egyéb zavarok is megjelennek, inkább a pszichiáterek foglalkoznak velük a továbbiakban. A gerincvelő meg a végtagi, perifériás idegrendszer zavarai szintén a mi feladataink közé tartoznak. Az érzelmi élet, a viselkedés, a személyiség zavarai, például a depresszióval, szorongással, pánikrohammal, a szenvedélybetegségekkel a pszichiáterek foglalkoznak. Sokaknak érthetetlen, de az ideges páciens is pszichiáter vagy pszichológus segítségére szorul, de ők szívesebben és gyakran jelentkeznek az ideggyógyásznál.

– *Ritka eset a Szatmári orvoscsaládé, ahol együtt volt mind az ideg-, mind az elmeorvosiasat ismerete, ami feltehetően mindkét félnek kezdő orvosként nagyobb biztonságot jelentett.*

– Orvoscsaládban akarva-akaratlanul terítékre kerülnek mind a sikerélmények, mind a kudarcok. A mi két szakmánk határterületén nagyon sok tünet, betegség van, és ezek közül néhány komoly fejtörést okoz. Nagy elégtétel volt számunkra, amikor sikerült tisztázni olyan, sokszor kilátástalannak tűnő eseteket, amelyekben a kettőnk tudása vezetett a megoldáshoz.

Agysorvadás

– *Visszatérve az Alzheimer-kórra, a köztudatban az él, hogy agysorvadással jár, amit a képalakító vizsgálatokkal már korán fel lehet ismerni.*

– Az agysorvadást sokszor megállapítják a radiológusok, és ebből rengeteg félreértés meg félelem támad, ma ugyanis nagy divat, hogy komputertomográf- (CT) és mágnesesrezonancia- (MR) vizsgálatra mennek az emberek akkor is, ha nem feltétlenül indokolt. Tipikus romániai hozzáállás, hogy a páciens, a család elintézi, kiügyeskedni az általuk szükségesnek vélt vizsgálatot. Sokan még büszkének is arra, hogy nem a rendes utat járják, amely szerint első lépésként a családorvossal, majd a szakorvossal meg kellene beszélni a panaszokat, tüneteket, és ha az orvos indokoltan tartja, akkor következzenek célzottan azok a vizsgálatok, amelyek segítik (és nem félreviszik) a kórismerészt. Ehelyett első lépésként a képalakító vizsgálatokat választják, még akkor is, ha ez pénzbe kerül, ahol a radiológus szakemberek minden elváltozást leírják, hiszen ez a dolguk. Sok ilyen

leletnek semmi köze sincs a páciens valódi panaszához, de utána ijedten fordul hozzánk, mert például a CT-vizsgálat eredménye szerint agysorvadása van.

Felnőtt egészséges embernél az a természetes, hogy az idő teltével az agy térfogata szép lassan csökken, így a hatvanévesnek nem akkora már, mint a húszévesé, de ez még nem jelent Alzheimer-kórt. Ha akkora lenne, mint egy húszévesnek, ez azt jelentené, hogy valami nő benne. Az is igaz, hogy időskorban nem vagyunk annyira rugalmasak, nem tudunk olyan könnyen tanulni, memorizálni, de időközben fejlődtek olyan képességek, amelyek segítenek abban, hogy a megszerzett tudást jól tudjuk hasznosítani, a gondolkodásunkban, a döntéseinkben a tapasztalat egyre fontosabb szerepet kap. A méretcsökkenés így kompenzálódik, ezért nem azt kell nézni, hogy mennyit sorvadt, hanem azt, hogy miképpen teljesít az agyunk. Erre tesztek is használunk, ha felmerül a kérdés, hogy a páciensnél beindult-e az elbutulás vagy sem. A memóriazavar középkorú embereknél is előfordul, akik gyakori stressznek vannak kitéve, vagy nagyon elfoglaltak, esetleg olyan érzelmi és egyéb gondok gyötrik, amelyek miatt átmenetileg nem működik olyan jól sem a figyelmük, sem a memóriájuk. Ilyenkor sokan megjárodják, hogy az Alzheimer-kór náluk is megjelent, mert már van rá példa valamelyik idős családtagnál. A diákjaimnak mindig elmondom, hogy az ő korukban is előfordul, hogy nem figyelnek, és nem jó a memóriájuk, ami a vizsgákon is meglátszik néha, és ennek legszebb oka a szerelem, de ilyenkor sem arra gondolunk, hogy sorvadt agy, és az Alzheimer-kór okozza a gyengébb teljesítményt.

– *A neurológián belül mi a kedvelt szakterülete?*

– A doktori tézisemet az éreredetű demenciákból írtam, és az ez iránti érdeklődésem továbbra is megmaradt, ezenkívül azok a már emlegetett témák, amelyek a pszichiátriával közös határterületet képviselnek.

Gutaütés, szélütés, stroke

– *Mi a leggyakoribb eset a klinikán?*

– A gutaütés, szélütés, ahogy mondták a régiiek, és ahogy a manapság használt angol szó, a stroke is ütést jelent, ami azt fejezi ki, hogy hirtelen benuul meg az érintett személy, mert „leütötte a betegség”. Hogy a háttérben vérzés van vagy infarktus, a következő órákban a képalakító eljárásokkal mutatható ki. Az érelmeszesedés szélütés a gyakoribb, 85 százalékot tesz ki, a tulajdonképpeni vérzés 15 százaléknyit. Ha gyorsan hívták, és a mentő behozta a beteget, azonnal beindul az ellátó rendszer. A lehető legrövidebb időn belül elkészül a CT-felvétel, amelyen látszik, hogy vérzés vagy sem, elkészül az EKG, megtörténik a vérvétel, és érdurogás esetén máris lehet indítani a vérrögoldó kezelést, amit a sürgősségi szolgálaton a neurológus ügyeletes végez. Az utóbbi évtizedben teljesedett ki egy másik eljárás, amely során a nagyobb agyi erekből a vérrögöt katéterezéssel el lehet távolítani az intervenciós radiológia keretében. Ha a mentőt azonnal hívták, négy és fél órán belül el lehet végezni a vérrögoldást, de azután már nem szabad, mert agyvérzést okozhatunk, viszont már nincs

(Folytatás a 7. oldalon)

Aktuális frizuradivat

Mint tudjuk, a divatos ruházat mellett a frizura éppen olyan fontos, mint például a cipő. Amikor valakire ránézünk, először a feje, arca, frizurája kerül a látómezőnkbe. Nagyon fontos tehát, hogy a többi gondos részlet mellett a frizuránk is mindig rendben legyen, hogy kellemes benyomást keltsünk. Az már más téma, ha azt szeretnénk, hogy divatos is legyen.

Casoni Szálasi Ibolya

Azoknak a hölgyeknek, akik a sapszaszon lejártával szeretnék frizurát változtatni, bemutatjuk, hogy milyen új formák közül választhatnak.

Az idei tavaszi-nyári frizuradivatot a lezserség jellemzi mind a színek, mind a formák terén, továbbá a visszatérés a 2000-es évekre és más klasszikus formák újraértelmezésére.

A HAJVÁGÁS TÍPUSA szerint az egyik legfontosabb irányzatot a FRUFRU jelenti, amely egy nagyon egyszerű forma, viszont teljesen megváltoztatja a külsőt. Sokféle változata létezik, ami a formáját, hosszát és terjedelmét illeti. Általában a ruha kinézete határozza meg formáját. Ez érvényes a pódiumon, viszont már kevésbé a mindennapokon.

Az idei uralkodó irányzat a klasszikusnak számító BOB típusú frizura. Különböző hosszúságú változatok is viselhetők, és nagyon sokféleképpen lehet fésülni. Egyenesre szárított, többféleképpen hullámos vagy akár borzas hatású frizura is készíthető belőle.

A PIXIE nevű frizura egyike a legelegánsabb formáknak. Idén a „tisztá” változat divatos, melyet egy oldalválaszték díszít, és sok hajszel segítségével hátrafelé fésülve illik viselni.

A LÓFAROK, mely a hosszú haj kiváltsága, idén főleg ALACSONY változatban divatos, ezt úgy érhetjük el, hogy a nyak felső részének magasságában fogjuk össze a haját.

Ezt tehetjük egyszerűen, vagy előbb frizurát alkotunk a pomádéval bekent tincsekből a fejtetőn, és csak azután fogjuk össze hátul a haját, minél alacsonyabban, a nyaki részben. Ha egy kiegészítővel, díszes csattal vagy brossal díszítjük, még divatosabb lesz.

A HÁTRAFÉSÜLT haj klasszikus változat, mely nemcsak jól mutat, ha megfelelően van fésülve, de nagyon kényelmes egyszerű frizurátípus, mely bármilyen hosszúságú egyenes hajból kialakítható.

A választékos frizurák közül idén főleg az oldalválasztékkal készített úgynevezett ASZIMMETRIKUS frizurák divatosak, melyek szintén klasszikusnak számítanak.

A lezserséget kedvelőknek ajánlott a merész SZABAD ÉS LAZA hajforma.

Első látásra ez a legjobban az afro hajviselet esetében mutat jól, viszont mindenki megtalálhatja a számára legmegfelelőbb változatot.

A RENDETLEN KONTY egy másik érdekes változat, merészséget tükröz és sajátos stílust igényel. Sok hajlakk és képzőművész segítségével könnyen elkészíthető rövid vagy középhosszú hajból. Ez az 1990-es évekre visszatekintő változat.

Egy másik vezető irányzat a NAGY TÉRFOGATÚ frizuráké, melyek készíthetők dauerolt vagy tupírozott, rövid, középhosszú vagy hosszú hajból.

Az eklektikus hatású, VINTÁZS frizurák az 1970-es, 1980-as évekre emlékeztető formákkal hívják fel magukra a figyelmet.

A formák mellett beszéljük a haj színéről is.

A 2023-as év a kifinomult, de karakteres SZÍNEKRŐL szól, melyek könnyen kezelhetők, mint a szőke különböző árnyalatai: a melegszőke, bészszőke, gyöngyszőke, eper-szőke, fémes barna, gazdag piros, vagy a rézszínű vagy akár a szürkés árnyalatok.

Ha tincselési technikával többféle színárnyalatból készül a frizura, még divatosabb.

A természetes árnyalatok mellett idén menők a MERÉSZ SZÍNEK is, mint a zöldeskék, a rózsaszín minden árnyalata – főleg az erős neonváltozatok –, valamint a zöld is.

Mégis az év legjellegzetesebb színe egy selymes hatású, diszkrét szürkéslila, a DIGITÁLIS LEVENDULA.

Végül vegyük számba, hogy kinek milyen frizurátípus és hajszín áll jól, a bőr-, a szem- és az arcforma szerint.

Ha a BŐRSZÍNT vesszük alapul, a hideg tónusú bőrhöz válasszunk meleg hajszínt, mint az aranybarna, rézvörös, a leburnult bőrhöz pedig választhatunk hidegebb árnyalatokat, mint a szőke és a szürkésbarna.

A SZEM SZÍNE szerint válasszunk kontrasztos hajszíneket, melyek hangsúlyozzák, élénkítik a szemszínt, például a kék szemhez arany- vagy karamellszínű árnyalatot. A zöld szemhez egy élénkítő vagy piros árnyalat lenne a legmegfelelőbb.

Hogy a hatás megfelelő legyen, a frizurátípus kiválasztásánál figyelembe kell vennünk az ARCFORMÁT is.

KEREK ARC esetén olyan frizurát kell választani, amely nyújtja az arcot, tehát minél kisebb a térfogata, ilyen az egyenes, hosszú haj, a lépcsőzetesen nyírt, középhosszú frizurák, vagy a rövidebb, egyenes bob, mely keretezi az arcot.

Az ideális az OVÁLIS ARC, mivel mindenféle hajforma talál hozzá.

A HÁROMSZÖGŰ ARC esetén a hegyes állat ellensúlyozni kell a frizura formájával. Ezért irányítsuk a figyelmet a szemekre vagy az arccsontokra egy féloldalas bretonnal, a haj hossza pedig érjen legalább az állcsontig. Aki szereti a hosszú haját, vágasson le pár tincset belőle az arccsontok magasságáig.

A NÉGYSZÖGŰ ARC esetében meg kell „puhítani” az állcsont vonalát, ezért főleg a hullámos frizurák ajánlottak, viszont a hosszú is, ha az lépcsőzetesen van vágva az állcsont vonalától kezdve.

Szívesen és színesen az ideggyógyásatról

(Folytatás a 6. oldalról)

menthető vérszegény terület. A vér-rög kihúzására van ugyan hat óránk, és minél hamarabb megtörténik, annál jobb az esélyek.

Az agyi ér megrepedése, elpattanása és emiatt a vérzés szintén hirtelen, ütőszzerűen történik, de amíg nem készül el a tomográfia, nem tudjuk, hogy melyik (vagyis dugulósos vagy vérzéses) ütésről van szó. A három tünet, amit nagyon kellene ismernie mindenkinek: az érintett személy egyik fele meggyengül vagy megbénul, és ha arra kérjük, hogy nyújtsa ki a két karját, azt látjuk, hogy az egyiket nem tudja felemelni, vagy rövid idő alatt leengedi. A másik tünet az, hogy az arca eltorzul, aszimmetrikussá válik, és ha arra kérjük, hogy vicso-ritson vagy mosolyogjon, csak egyik irányba mozdul a szája, a másik fele mozdulatlan marad. A harmadik jel, hogy hirtelen elromlik a beszéde, nem tudja magát kifejezni, vagy nem is érti meg, amit mondanak neki, holott láthatóan a tudatánál van. Egy is elég ezekből a jelekből, azonnal hívni kell a mentőt. Fontos még, hogy ha a látás hirtelen elromlik, a látómező fél oldala elsötétül vagy kettőt lát, vagy egyensúlyzavar lép fel hirtelen, szintén azonnal mentővel jöjjön a sürgősségre. Környékünkön, de egész Erdélyben nagy gond, hogy sok az egyedülálló, idős személy, akik ilyen helyzetben nem tudnak azonnal segítséget kérni.

– Az agyinfarktus és agyvérzés is részben korfüggő?

– Aki idősebb, több esélye van

rá, mert az életkor is kockázati tényezőnek számít. Vannak ritkább, de nagyon fontos okok, viszont leggyakrabban a kezeletlen magas vérnyomás, a szívbetegségek, a cukorbetegség, a dohányzás és a túlzott alkoholfogyasztás egyenként is, de sokszor társulva vezetnek az agyi erek megbetegedéséhez. Mindezek korai felfedezése és kezelése látványosan csökkenti a stroke-esetek számát, erre évtizedek óta nagyon jó példák vannak olyan országokban, ahol a megelőzést komolyan veszik.

Aneurizma, epilepszia

– Milyen gyakran fordulnak elő az aneurizma (agyi értágulat) okozta sürgősségi esetek?

– Kevés van, de az aneurizma megrepedése nagyon veszélyes. A legjobb felszerelés és ellátás mellett is az esetek 50 százaléka a beteg halálával végződik. Annyira súlyos és gyors tud lenni, hogy nincs idő, lehetőség arra sem, hogy a mentő odaérjen. Ha nem épp olyan nagymértékű a vérzés, és a páciens időben kórházba kerül, sok betegnél az idegsebészeti vagy katéteres radiológiai beavatkozás életet menthet.

– Mi okozza a neurológus hatáskörébe tartozó epilepsziát, mi történik az agyban roham idején?

– Izzalmi állapot következik be az idegsejtben, és ez a kóros működés korlátozódhat egy agyterületre, és annak megfelelően jelentkeznek tünetek, például csak a beteg keze rángatózik, vagy az agy teljes egészében érintett, eszméletvesztés következik be, és

mind a négy végtag rángatózik, ez a nagyroham. A gyermekekre jellemző kisroham abból áll, hogy a beteg néhány másodpercig „néz a semmibe”, utána folytatja az addigi tevékenységét. Az epilepsziás roham nagyon gyakori, de, ha valakinek rohama van, az nem jelenti feltétlenül azt, hogy epilepsziás beteg. Akár egy agyinfarktus vagy agyvérzés is járhat epilepsziás rohammal. Ahogy a testünk lázzal válaszol a fertőzésre, gyulladásra, az agyunk epilepsziás rohammal válaszolhat vérzés, infarktus, trauma, gyulladás, agydaganat esetében. Ha megszűnik az ok, a rohamok ki is maradhatnak, vagy pedig végigkísérik a páciens egész életében, főleg, ha az agyi elváltozás nem gyógyult meg teljes mértékben. Sok esetben még ma sem tudjuk az epilepszia pontos okát kideríteni. Ezekben az esetekben a mai módszerekkel nem fedezhető fel az agyban kóros elváltozás. A működési zavarokat sokszor nem is az agyban kell keresni, például, ha valakinek leesik a vércukra, akkor is lehet hasonló rohama. Számos olyan jelenség előfordulhat a szervezetünkben, ami rohamot okoz, és ezeket nem mindig könnyű azonosítani.

– Hogyan hat, segít a gyógyszer, amelyről sokan jelezték, hogy nem lehet kapni?

– Sajnos akadozik a gyógyszerellátás. Az egyik leggyakrabban használt, régi klasszikus gyógyszer a karbamazepin, nagyon jól bevált, hatékony, sok beteg azt használja, nekik az utóbbi időben nehéz volt a beszerzése. Ezek a gyógyszerek a

kóros ingerületvezetést gátolják. A páciensek 60 százalékát jól lehet kezelni, még 10-20 százalékuknál csökken a rohamszám, de nem érhetjük el a teljes rohammentességet, ám sajnos húsz százalékuknak olyan ellenálló az epilepsziája, hogy nem sikeres a gyógyszeres kezelés. Városunkban nincs hagyománya, de bizonyos esetekben szóba jöhet idegsebészeti műtét, illetve valamilyen műszeres kezelés is azoknál, akiknél nem hatásos a gyógyszer.

Közösségi munka

– Miért tartotta fontosnak a közösségi szervezetek munkájában való részvételt?

– Lehet, hogy a gyermekkori élmények is hozzájárultak ahhoz, hogy mindegyre megtalálnak az ilyen jellegű tevékenységek. A szülői házban, vagyis a parókián természetes volt, hogy az ünnepeket megelőzően a templomi szavaltatok, énekek gyakorlásán kívül ezek szervezését is testközelből éreztük, de ezenkívül is a közösség élete volt előtérben a mindennapokban.

A Szent Balázs Alapítvány úgy indult, hogy miután többen társultunk, hogy tanuljunk együtt az alorvosi vizsgára, 1990 elejétől megjelent az az igény is, hogy a Romániába érkező orvosi eszközöket és gyógyszereket tartalmazó segélyszállítmányokat önzetlenül a megfelelő helyre juttassuk el. Azt követően arra is törekedtünk, hogy segítsünk továbbképzéseket tartani orvosoknak, magunknak is akár. Ahogy telt az idő, ezek a tevékenységek részben átalakultak, például

nagy hangsúlyt kapott az egészségügyi nevelő munka az iskolákban az orvostanhallgatók bevonásával. Egy másik ötlet volt, hogy képzési lehetőséget biztosítsunk azoknak, akik önkéntes munkát végeznének, hogy családjukban vagy másokon segíteni tudjanak. Az alapítvány vállalja az alapok megtanítását, a kórházakkal szerződést kötve az osztályokon a gyakorlat elsajátítása is lehetővé válik az önkéntesek számára, majd a családorvosok felügyelete alatt már konkrét helyzetekben nyújthatnak segítséget. A konferenciák szervezésével pedig az a célunk, hogy olyan témában hívjunk meg előadókat, és úgy szervezzük meg a műsort, amiről sem az egyetemen, sem a szokásos tudományos tanácskozáson nem esik szó, viszont sokakat érint.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának régóta tagja vagyok, az utóbbi években az elnökségben segítem a nagymúltú szervezet tevékenységét.

Újabb egyesület, a Neurológus Továbbképző Klub létrejötténél is bábáskodtam, hála istennek ma már annyi magyar neurológus van Erdélyben, hogy a szakmai fejlődésünket ilyen módon is megéri támogatni.

– Van-e folytatása az orvosi pályának a családban?

– Három gyermekünk közül a nagyobbik fiam Budapesten neurológus, a lányom itthon pszichológus, a másik fiam műszaki egyetemi végzettséggel webdesignerként dolgozik.

Az asztrológus gondolatai

Toth Sándor

Móttó: „A fény mindig utat mutat annak, ki a mélyben kutat.”

Kedves Olvasók!
Idén március 20-tól április 20-ig tartózkodik a Nap a Kos jegyében. Megkezdődött a csillagászati tavasz. Az égi térképen a Földről szemlélve új év köszöntött be, mely sokkal valóságosabb, mint a január elsején megkezdett naptári év. A természetben minden újjászületik. Az ember, hasonlóan az őt körülvevő világhoz, évente megtapasztalja testi-lelki-szellemi valójában ezt a ciklikus körforgást. Megszületünk, felnövünk, eljutunk a csúcra, aztán elindulunk visszafelé, megöregszünk, majd készülünk az utazásunk végére. Tavasz, nyár, ősz, tél. Csodálatos és magasztos minden stáció, ha megértjük az életünk célját és értelmét. Ha sorsunkban aktívan és elfogadóan veszünk részt. A nagy világvallások zömében megjelenik az élet folytatásának gondolata. A lélek halhatatlan, a test mulandó. Csak a materializmusnak nincs perspektívája. Az „egyszer élünk” jelmondatát használva fertőz. A betegség tünetei: önzés, egoizmus, mohóság, irigység, élvhajzás. Megragadni és elvenni minden adandó lehetőséget. Átgázolni másokon. Megtagadni a családot, nemzetet, hazát. A tradíciókat, az őseinket, a történelmünket. A vallásunkat, a hitünket. Majd végső soron a nemi identitásunkat. Megtagadni a természet rendjét, lubickolni a káoszban, kiszolgáltatottá válni, mint Kaffka Jozef K-ja. Ezen sántáni erők sötét mágusai irányítják azt a névtelen sokaságot, mely öntudatlan biomassz-

szaként hömpölyög a Föld nevű bolygón.

A tavasz erős energiák kiáradása. A Kos a legerősebb jegy. Harcra született, életeleme a verseny. A benne élő harcossal mindenáron győzni akar. Sosem adja fel. A bátorság célok hiányában vakmerőség. A sietség és kapkodás sok esetben azt eredményezi, hogy fejfel megy a falnak. Gyakran sérülhet a feje, mely arra utal, hogy a vágyait, az akaratát korlátozzák. A sors tanító szándékkal gördít elénk

akadályokat, melyeket nem kell mindenáron legyőzni. Inkább a menetirányon kell változtatni. Ha odafigyelünk, érzékeljük, amikor utlagazáshoz érkeztünk, mert jelzéseket kapunk. A közlekedési tábla jelzi, ha veszély közeleg. Ha nem vesszük figyelembe, ha áthágjuk a szabályt, bekövetkezhet a baleset. Becsméreljük, kinevetjük az óvatost, aztán síránkhozhatunk, ha bekövetkezik a baj. Ilyen ez a mostani európai helyzet is: a vezetők nagy része nem veszi figyelembe a figyelmeztető jeleket. Kődbe burkolódik minden, jeges az út, és nyomják a gázpedált. Mars, a Kos jegy erőszakos ura tombol a szomszédunkban. Petőfi kétsoros verse sajnos újra aktuális: „Mit ettél

föld, hogy egyre szomjazol./Hogy annyi könnyet, s annyi vért iszol? Oriások, küklopszok marakodnak, a kicsik, a sebezhetőek szenvednek és elpusztulnak. Világok harcra zajlik. A régi rend recseg-ropog, fájdalmas és hosszú haláltusáját vívja. A „West és a rest” angol szójátékkal élve küzd. Az egypólusú hatalom vesztesre ítéltetett. A világesendőr morálisan és gazdaságilag is elindult a lejtőn. Lesz-e kiprovokált világegés, ez a kérdés. Mert a világháborúban gazdaságilag már nyakig benne vagyunk. A háttérhatalom számára mi mindannyian a „használat után eldobandó” kategóriát képviseljük. A világot csak azáltal javíthatjuk, ha önmagunkat tesszük jobbá. Ha elengedjük a bennünk élő dühöt, haragot, indulatot. Ha felelősséget vállalunk önmagunkért és azokért, akiket a sors ránk bízott. Úgy néz ki, hogy a mai világban minden a pénzről szól, kivéve a pénzt, ami a hatalomról szól. Vajon érdemes-e ezt az utat követnünk? Miért ne szólhatna minden a boldogságról? A boldogság tulajdonképpen a kiegyensúlyozottság állapota. Aki nem kiegyensúlyozott, az boldogtalan. Fontos, hogy megtaláljuk a békét is. Meg kell békülnünk önmagunkkal és a világgal. Van egy régi köszönetünk, melyet már alig-alig használunk: Áldás, békesség! Az idei tavasz hangsúlyosan szól a születésről vagy újjászületésről és az újraindítás lehetőségéről. Reményeim szerint sokan élnek majd vele.

Vigyázzanak magukra és egymásra!
Véleményüket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Néhány megyében dolgozik a romániai orvosok fele

Néhány megyében, az ottani egyetemi központokban dolgozik a romániai orvosok fele, az ország többi részében pedig akut orvoshiány van – közölte kedden Daniel Coriu, a Romániai Orvosi Kamara elnöke.

A szakmai szervezet elnöke a News.ro hírügynökségnek nyilatkozva elmondta: Romániában mintegy 55 ezer orvos van, és felük a nagy egyetemi központok, Bukarest, Kolozsvár, Temesvár, Marosvásárhely, Jászvásár vonzáskörzetében dolgozik.

Ezekben a megyékben az európai átlag fölött van az egy főre jutó orvosok száma, míg más megyékben akut szakemberhiány van, három megyében 300-nál, tízben 500-nál is kevesebb az orvos – állította.

Daniel Coriu arra is felhívta a figyelmet, hogy miközben a romániai orvosi egyetemeken évente 4000 orvos végez, csak ezer marad az országban, a többi Nyugat-Európában vállal munkát.

A „súlyos helyzethez” hozzájárul, hogy az egészségügyi stratégiák nem a valós problémákra összpontosítanak – mondta a szakember. Szerinte míg az orvosi kamara szakemberek segítségével felmérte a romániai egészségügyi helyzetét, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (CNAS) nem nyitott a párbeszédre. „Az egészségbiztosítási pénztár irodáiban a helyzet másként néz ki, mint a valóságban” – idézte a News.ro a kamara elnökét.

Daniel Coriu rámutatott, hogy főleg az alapellátásban vannak gondok, a háziorvosi praxis a legkevésbé vonzó a fiatalok számára. Ennek legfőbb oka, hogy ott a legnagyobb a bürokrácia, „a háziorvos közhivatalnokká válik”, és a finanszírozás is hiányos – mondta.

Alexandru Rafila egészségügyi miniszter korábban azt közölte, hogy a romániai háziorvosok átlagéletkora 55 év fölött van, és a tömeges nyugdíjazásuk pár év múlva hatalmas gondot okozhat a rendszerben.

Tavaly év végén több mint 700 romániai településen nem volt háziorvos – mondta a miniszter –, előrevetítve, hogy el kell majd gondolkodni azon, hogy nem európai uniós országokból származó szakemberek vegyék át az üres rendelőket.

Erdélyben főleg a székelyföldi megyékben jelent gondot az orvoshiány, Hargita és Kovászna megyében a helyi hatóságok számos kedvezményrel próbálják vonzóbbá tenni a háziorvosi praxist.

A háromszéki Nagybacon polgármesteri hivatala a napokban a sajtóban hirdette meg, hogy a községközpontban és a hozzá tartozó Magyarhermány településen két felújított, korszerűen felszerelt rendelőbe keres háziorvost. A hirdetés szerint a jelentkező ingyen átvetheti a 2500 pácienssel járó praxist, mely mellé szolgálati lakást is biztosít a községvezetés. (MTI)

	1.	AB OVO	JUTTAT É-AMERIKAI INDIÁN TÖRZS	NAGY RAGADOZÓ MADÁR	RÉSZBEN MÁZLIS!	VERDI OPERÁJA	FALUSI APÓ MEDVESZÍN	BUDAPESTI EGYETEM HÁZBÉRLŐ	A NYAK NYAKAI!	ÉJNELI VÍZIO	RÓMAI 51 ANYA (LATIN)	NŐI NÉV (JUL. 11.)	NÉMET, LUXEMBURGI ÉS OSZTRÁK AUTÓJEL	ÓTÓRAI ITAL
Baltasar Gracián XVII. századi spanyol író jó tanácsát idézzük a fősorokban.	T													N
		SZOLIMIZÁCIÓS HANG	RAMIZ ... (ALBÁN POLITIKUS) EGO				KISFALUDY... (KÖLTŐNŐ) GYORS LABÚ KUTYA				OLIVA JÁROMBA FOG			
		BÁNÁTI HELYSÉG FORMA			ADMIR. UTAZÓ (SIR FRANCIS) FOSZTÓ-KÉPZŐ				ÚJ-ZÉLANDI ALAGÚT KEZDŐ-PONT				ZÉRO LE	
2. K		FLORIDAI VÁROS	ANGOL FOLYÓ ÉLEN JÁRO	TÁRSASÁGI TÁNC ... ALKOHOL (FASZESZ)				GÖRÖG BETŰ ... PIAF (FR. ÉNEKESNŐ)					VÉRCSONPORT ÁLOMBA RINGAT	
ÉPÜLET-SZINT				BÁRÁNY-HANG MEDRET TISZTÍT		ÁBÉCÉNK KEZDETE AZ ARGON VEGYJELE		ERREFELE! PÁGER ... (SZÍNÉSZ)		FÖLÉ NÉMET SZEMÉLY-NÉVMÁS		... MARS! (EREDJ INNEN) IGEKÉPZŐ		
KEVERT SZÍN			FARKAS-VEZÉR BARÁT (SPANYOL)			TÖRLÖGUMI DÜLEDÉK			BORZOL HATLÁBÚ ÉLŐLÉNY					
METÉLT			BLAS DE ... (SP. KÖLTŐ) A KAKAS ÉS ... (FABULA)			AFR. ÁLLAM ÉS FOLYÓ ILYEN ÁLLAT A RÁK			PÁRTI GÖDÖR				FÉLÉVI! JELFOGÓ	
BECÉZETT EMŐKE		REGGEL (FRANCIA) ÁLLÓVÍZ			JELSZÓ AZ ALUMÍNIUM VEGYJELE			VÉDELMEZ FEJTELLEN RÉMI!		MŰVÉSZET (LATIN) JAPÁN DRÁMAI MŰFAJ				
MAGUNK KICSINYÍTŐ KÉPZŐ		OSZTRÁK RÉGIÓ NÉLKÜL (LATIN)		MOHAMED ISTENE ... ERWIN KISCH			12 HÓNAPONKÉNT THOMAS ... EDISON							HARCIAI NŐ
		SZERZETT ROKON SZÖVET		SOKÁIG ÉP MARAD GÖRÖG SZIGET			...ATYA BŰNE (E. QUEIROS) A FÖLDRE TESZ						... PLATA (D-AM. ÖBÖL) MELY SZEMÉLY?	
TÉLI SPORT (RÉG)		INDÍTÉK FELSŐ TÁRSADALMI RÉTEG		KILOGRAMM (RÖV.) VOLT (LATIN)		ÁSVÁNYI FŰSZER A HÁZBAN		LELETLENI RÖPLABDA		REPÜLNI KEZDI! ORSZ. GYŰL. HELY (1707)		SPION KÁBITÓ-SZER		
FOCISZTÁR (FERENC)		LEVÉGŐT IGÉNYLŐ GYLKOLÓ				OLASZ ÍRÓ (ITALO) USA (ROMÁNUL)			RÓMAI 1501 A VILLA BELSEJE!				NÉVELŐ NÉMET SZEMÉLY-NÉVMÁS	
ÁTKAROLÓ			...FORINT (RÉGI PÉNZ, KB. 60 KRAJJCÁR) LESETLENI			ALGÉRIAI VÁROS LAKÓJA ELEKI!			EGÉSZBEN LEHET A MÉLYBE					
ALMA-CSUTKA!		KELLEMESSZAG TONNA (RÖV.)			ZÉRO EZERI!			VÁGÓ-ESZKÖZ BETOLI!					ZEUSZ KEDVESE JEMENI A UTÓJEL	
L.N.J.	K													

Március 16-i rejtvényünk megfejtése: **Vitéz jó testvérek! / Üdvözlünk ezerszer... / Beszéljen akármit! / A hadügyminiszter!**

Felvette Simon László nevét a sportcsarnok

Bálint Zsombor

Három hónapos késéssel, március elején szervezte meg 2022 legjobb sportolóinak díjazási gáláját a Maros megyei sportigazgatóság. Nem tudjuk, mi a késlekedés oka, amikor december végén közzétették a legjobbak listáját, azt részletesen ismertettük. Most, három hónapra rá próbálták bepótolni az akkori mulasztást. A díjazottak közül többen nem lehettek személyesen jelen, tételesen az olimpiai szakágokban a három legjobb: Bíró Krisztián birkózó, Fánghi Henrietta úszó és Mádălina Florea középtávú atléta sem, így ez sem indokolja a késlekedést, bár – mint mondani szokás – jobb későn, mint soha.

A Kultúrpalotában szervezett ün-

nepséget a ligeti sportcsarnok névadó ünnepségével is összekötötték, tekintve, hogy Marosvásárhelyre látogatott Novák Károly Eduárd sportminiszter, akinek a rendelete értelmében a csarnok Simon László szabadfogású birkózó világbajnok nevét veszi fel. A névtábla felavatása a sportcsarnoknál azonban elmaradt, igen prózai okok miatt: nem készült el időben, így csupán a bejárati ajtókra került fel a csarnok új neve. A hiányosság kiküszöbölésére Novák Eduárd sportminiszter a gálán a kifüggesztendő nagyobb névtáblával azonos formájú és felirattal, de kisebb méretű táblát nyújtott át ifj. Simon Lászlónak, a világbajnok birkózó edzőként dolgozó fiának. Ezzel a táblával, illetve a csarnok ajtain megjelenő felirattal van azonban egy kis (sőt nagy) bök-

kenő, hiszen az szerepel rajta: „Simon Ladislau Sportcsarnok”. Mert hogy az iratokban minden bizonnyal ilyen formában szerepelt a neve. Az idősebbek azonban tudják, hogy volt egy időszak Románia történetében, amikor a névadó szándéka ellenére minden keresztnévet lefordítottak, néha igen megalázóan vicces formában, így lett például a Kálmánból Coloman, az Árpádból Arcadiu, az Ákosból Acațiu. Am ha ez a csarnok hivatalos neve, akkor nagy bajban vagyunk, mert ilyen módon soha nem fogjuk használni, számunkra László az László marad.

Novák Eduárd sportminiszter (b) és ifj. Simon László

Díjazottak

Fotó: Nagy Tibor

Életműdíjak

A decemberben közölt díjazottlista a sportgálán két életműdíjjal bővült. *Aurel Rațiu*, a Marosvásárhelyi Rádió nyugdíjas munkatársa sportújságírói tevékenységét ismerték el, illetve díjat kapott *Orbán István* (és nem Ștefan Orban, ahogyan egyes magyar sajtóorgánokban is megjelent, bárhogyan is szerepelt a hivatalos iratokban) volt kézilabdakapus, az 1970-es években világbajnokságot nyert válogatott keret tagja, aki ugyan a Bukaresti Dinamo színeiben játszott, de Marosvásárhelyen él.

Ma este: Magyarország – Észtország

Az éjszakkal játszik felkészülési mérkőzést ma este a magyar labdarúgó-válogatott. A találkozó Marco Rossi szövetségi kapitány ötvenedik meccse lesz a nemzeti együttes élén. Az olasz szakember a kapitányi örökrangsor negyedik helyén áll Baróti Lajos (117), Sebes Gusztáv (69) és Mészöly Kálmán (61) mögött.

Marco Rossi, akinek vezetésével 23 győzelmet, 10 döntetlent és 16 vereséget számlál a válogatott, azzal indokolta az ellenfél kiválasztását, hogy a balti csapat hasonló játéktípust képvisel, mint első Eb-selejtezős ellenfele, Bulgária, amellyel hétfőn találkozik az együttes: ugyanúgy három védővel, öt középpályással és két támadóval áll fel, ezért taktikai szempontból hasznos lesz a találkozó.

Az 58 éves szakember néhány sérülés miatt négy újoncot is meghívott a keretébe, közülük a két mezőnyjátékosnak, Csoboth Kevinnek és

Varga Barnabásnak van nagyobb esélye a debütálásra. Összességében viszont a nemzeti együttes magja nem változott, Rossi ugyanazokra a futballistákra számít, akikkel remek eredményeket ért el a tavalyi Nemzetek Ligájában. Ennek fényében az egyénileg képzetesebb magyarok esélyesként várják az összecsapást a fizikálisan jó felépítésű, magas játékosokból álló észtekkel.

A Rossi-érában már kétszer összecsapott egymással a két válogatott: a Nemzetek Ligája harmadosztályában – azóta Magyarország az élvonalba küzdötte magát – előbb 3-3-as döntetlen született az éjszta, majd 2-0-s hazai siker a magyar fővárosban.

A mérkőzés ma 20.30 órakor kezdődik a Puskás Arénában az osztrák Walter Altmann sárga sávjára, a találkozót az M4 Sport televízió élőben közvetíti.

Kezdődik az Eb-selejtezősorozat

Mától hat napon át két forduló mérkőzéseivel kezdetét veszi a 2024-es, németországi labdarúgó Európa-bajnokság selejtezősorozata, amelyben húsz indulási jog kel el úgy, hogy a tíz csoport első két helyezettje jut ki a kontinestornára.

A márciusi dupla fordulóban olyan rangadók lesznek, mint a tavalyi vb-n ezüstérmes francia és negyeddöntős holland válogatott pénteki összecsapása. De a legnagyobb érdeklődés kétségkívül a legutóbbi Eb döntőjének ismétlését övezi, ugyanis Olaszország és Anglia nemzeti együttese éppen a mai nyitónapon küzd meg egymással Nápolyban.

A hagyományos selejtezősorozat november 21-én zárul. A pótselejtező elődöntőit 2024. március 21-én, míg a részvételtől döntő finálékat öt nappal később rendezik.

A mai mérkőzések:

* C csoport: Olaszország – Anglia (21.45 óra, TV: DigiSport 1, Prima Sport 1), Észak-Macedónia – Málta;

* H csoport: Kazahsztán – Szlovénia (17.00 óra, DigiSport 3, Prima Sport 2), Dánia – Finnország (21.45 óra, DigiSport 2, Prima Sport 3), San Marino – Észak-Írország;

* J csoport: Portugália – Liechtenstein (21.45 óra, DigiSport 3, Prima Sport 2), Szlovákia – Luxemburg, Bosznia-Hercegovina – Izland.

Az utolsó tíz percig várt a győzelemre az Arena

Bálint Zsombor

Noha nagy esélyesként utazott a sereghajtó Temesvári Universitatea otthonába, csak nehezen, az utolsó tíz percen tudta státuszát érvényesíteni az Arena A osztályos női kézilabdacsapata. Igaz, hiányzott a keretből Tifui és Pascis, azonban még így is több játékost használt a marosvásárhelyi együttes, mint a házigazda, amelynek a kispadjáról mindössze hárman kaptak lehetőséget.

Hiába volt várható a vendégek elhúzása, az első féldőben ez sehogyan sem akart bekövetkezni. Pedig ezúttal Szász tűrhető (34%-os) hatáskokkal védett, több támadást azonban elkönnyelműsködtek Liana Costea tanítványai. Szünetben így meglepetésre a temesváriak voltak egygólos előnyben (15-14).

A folytatásban sem tudta könnyen érvényesíteni nagyobb játéktudását a marosvásárhelyi csapat, sőt Temesvár két góllal is vezetett egy adott pillanatban, és a 49. percen még mindig 22-22-t mutatott az eredményjelző. Csak ezek után tudott nagyobb sebességre kapcsolni az Arena, amely az Ördög nővérek testvériesen megosztott négy góljával hagyta előbb állva az ellenfelet, majd erre Moldován Györgyi és Márton segítettek rá a végjátékban.

Az Arena szombatán játssza utolsó hazai mérkőzését ebben az idényben, amikor az éllovas és eddig hibátlan Dévai CSM lesz a Simon László-csarnok vendége.

Jegyzőkönyv

Női kézilabda A osztály, C csoport, 16. forduló: *Temesvári Universitatea – Marosvásárhelyi Arena 27-32 (15-14).*

Temesvár, egyetemi sportcsarnok. Vezetete: Raul Jurj (Arad), Răzvan Vizitiu (Déva).

Universitatea: Bădrăgan (Fazakas) – Sirbu 5 gól, Sufana 5, Voicu 5, Biro 1, Bilan 1, Drăgan 4 (Ludwig 4, Racovițan 2).

Arena: Szász – Gál 8 gól, Márton 5, Bărăbaș 4, Ördög Sz. 4, Havasi, Căruntu (Moldován 5, Ördög A. 5, Samson 1).

Eredményjelző

Női kézilabda A osztály, C csoport, 16. forduló: CNE Rm. Vâlcea – Tordai Liviu Rebreanu Gimnázium 33-33, Dévai CSM – Kolozsvári U 32-21, Temesvári Universitatea – Marosvásárhelyi Arena 27-32, Resicabányai Universitatea – Beszterce-naszódi Gloria 2018 II 26-33, Nagyvárad CSU – Nagybányai CNOPJ 39-39.

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 7. forduló:* Southampton – Brentford 0-2; 8. forduló: Brighton & Hove Albion – Crystal Palace 1-0; 28. forduló: Aston Villa – Bournemouth 3-0, Arsenal – Crystal Palace 4-1, Brentford – Leicester 1-1, Chelsea – Everton 2-2, Southampton – Tottenham 3-3, Nottingham Forest – Newcastle United 1-2, Wolverhampton – Leeds United 2-4. *Az élcsoport:* 1. Arsenal 69 pont/28 mérkőzés, 2. Manchester City 61/27, 3. Manchester United 50/26.

* *Spanyol La Liga, 26. forduló:* Atlético Madrid – Valencia 3-0, Betis – Mallorca 1-0, Osasuna – Villarreal 0-3, Espanyol – Celta Vigo 1-3, FC Barcelona – Real Madrid 2-1, Getafe – Sevilla 2-0, Rayo Vallecano – Girona 2-2, Real Sociedad – Elche 2-0, Valladolid – Athletic Bilbao 1-3, Almería – Cádiz 1-1. *Az élcsoport:* 1. FC Barcelona 68 pont, 2. Real Madrid 56, 3. Atlético Madrid 51.

* *Olasz Serie A, 27. forduló:* Fiorentina – Lecce 1-0, Atalanta – Empoli 2-1, Torino – Napoli 0-4, Inter – Juventus 0-1, Lazio – AS Roma 1-0, Sampdoria – Hellas Verona 3-1, Sassuolo – Spezia 1-0, Monza – Cremonese 1-1, Udinese – AC Milan 3-1, Salernitana – Bologna 2-2. *Az élcsoport:* 1. Napoli 71 pont, 2. Lazio 52, 3. Inter 50.

* *Német Bundesliga, 25. forduló:* Bayer Leverkusen – Bayern München 2-1, Bochum – RB Leipzig 1-0, Mainz – Freiburg 1-1, Borussia Dortmund – 1. FC Köln 6-1, Union Berlin – Eintracht Frankfurt 2-0, VfB Stuttgart – Wolfsburg 0-1, Hoffenheim – Hertha BSC 3-1, Augsburg – Schalke 04 1-1, Mönchengladbach – Werder Bremen 2-2. *Az élcsoport:* 1. Borussia Dortmund 53 pont, 2. Bayern München 52, 3. Union Berlin 48.

* *Francia Ligue 1, 28. forduló:* Ajaccio – AS Monaco 0-2, Troyes – Brest 2-2, Toulouse – Lille 0-2, Montpellier HSC – Clermont 2-1, Nice – Lorient 1-1, Lyon – Nantes 1-1, Paris St. Germain – Stade Rennes 0-2, Strasbourg – Auxerre 2-0, Lens – Angers 3-0, Reims – Olympique Marseille 1-2. *Az élcsoport:* 1. Paris St. Germain 66 pont, 2. Olympique Marseille 59, 3. Lens 57.

Petőfi visszatért Erdőszentgyörgyre

Petőfi Sándor egyetlen alkalommal töltött rövid időt Erdőszentgyörgyön. 174 évvel nem éppen ünnepi látogatása után már az ő tiszteletére felállított mellszoborral is emlékezhettek arra a napra a kisváros lakói. A történelmi pillanatot múlt vasárnap átfogó rendezvényen élhették át az erdőszentgyörgyiek.

Gligró Róbert László

Erdőszentgyörgy régóta szeretett volna Petőfi-szobrot, hogy méltó helyen ünnepelhesse a márciusi ifjakat. Most büszkén vette át és avatta fel azt a mellszobrot, amelyet Baja testvérváros adományozott számára. „Kétszáz évvel ezelőtt Kiskőrösön megszületett az az ember, aki később új szintre emelte a szabadság kifejezést, akinek a forradalmi költészetben, irodalomban, történelemben, a magyar köztudatban elfoglalt helye indokolta, hogy ma Erdőszentgyörgyön is büszkén leleplezzük szobrát. Szobrot nem magunknak emelünk, nem is a saját generációknak, hanem hogy megmaradásunk szimbólumaként országhatárokat átívelően fogjon össze egy nemzetet” – hangsúlyozta az ünnepségen Csibi Attila Zoltán polgármester, köszönetet mondva mindenkinek, aki hozzájárult és részese volt ennek.

A szobrot a Rhédey-kastély kertjében leleplezték le ökumenikus istentiszteletet követően, több lelkész is áldását adta rá. Az ünnepélyes pillanatban a helyi kisiskolások szép műsort mutattak be a kárpátaljai Borzsavári Zenekar kíséretében, amely előző nap a katolikus templomban tartott adománygyűjtéssel egybekötött koncertet a borzsavári tehetséggondozó műhely támogatására. A Bács-Kiskun vármegyei önkormányzat jóvoltából egy közel 14 ezer darabból álló, Petőfi Sándor arcképét ábrázoló legő érkezett a városba, amelynek összerakásában előző nap kivették a részüket a helyi diákok is, míg az építőknek a helyi Naplemente Idősklub tagjai sütöttek fánkot. Az apró darabokból összeillesztett Petőfi 200 kép a vasárnapi ünnepségen a kastély előtti téren került közszemlére, és mire bárki felocsúdhatt volna a látványból, a kastély erkélyéről Bánföldi Szilárd esztergomi és

budapesti színművész Petőfiként szólta a tömeghez: „Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk”.

A mellszobrot Baja város adományozta Erdőszentgyörgynek a két város közötti testvérkapcsolat 15. évfordulója alkalmából. Öt évvel ezelőtt döntött úgy az anyaországi város önkormányzata, hogy ezzel tisztelettel megérdélt partnerét, hiszen a költő személyesen is megfordult a településen. „Legyen béke, szabadság, egyetértés!” – hangoztatta az ünnepi alkalom kapcsán Zsigó Róbert, Baja és térsége országgyűlési képviselője, azt kívánva, hogy „az az erő, amely Petőfin és a magyarságon keresztül a világban megnyilvánult, soha ne vesszen el!”

„Általában kőbe véssük, amiről azt szeretnénk, hogy az idő vasfoga ne kezdje ki. Szobrot öntünk azok emlékére, akiket nemcsak hogy nem akarunk elfelejteni, hanem példaként akarjuk magunk előtt látni. Petőfi Sándor a magyar nemzet emblematikus alakja, igazi őrszem, aki költeményein keresztül most is hallatja hangját, üzenetei átívelnek korokon, társadalmi rendszereken. Mától Erdőszentgyörgyön is örökösök egy Petőfi-szobor” – fűzte hozzá a nem mindennapi pillanatokhoz az ünnepségen felszólaló Péter Ferenc, a megyei önkormányzat és RMDSZ vezetője. Az ünnepségen Tóth László, Magyarország csikszederdei főkonzulátusának főkonzulja is köszöntötte a megemlékezőket.

Petőfi 1849. július 30-án délután utazott át Erdőszentgyörgyön Bem tábornok vezérkarának tagjaként. A csatába igyekvő költő és társai a közeli kelementelki kúriában ebédeltek, majd útjukat folytatva Szentgyörgyön a kastéllyal szembeni lábas házban pihentek meg és váltottak lovat, mielőtt továbbindultak volna Székelykeresztúrra, majd Fehéregyháza felé. Ezt a történelmi pillanatot szerette volna megörökíteni Veress Gábor Hunor erdőszentgyörgyi szobrászművész, aki nem a költőt, hanem a családjáért aggódó, de nemzetéért csatába siető Petőfi arcát szerette volna ábrázolni. Eddig Erdőszentgyörgyön csak egy szerény feliratos tábla adta tudtul az 1970-es években lebontott lábas ház helyén álló üzlet talapzatán, hogy itt is járt a magyar költőóriás.

Méltón emlékeznek ezután az erdőszentgyörgyiek, régi álmuk volt a Petőfi-szobor. Fotó: Csibi Attila Zoltán közösségi oldala

Hű őrzők a Mezőség kapujában

A Mezőség szélén még fontosabb ünnepelni, ragaszkodni értékeinkhez

Fotó: Graur Erzsébet

Ha számbelileg kevesebben is vannak, nem feledkeznek meg nemzeti hovatartozásukról a Mezőség kapujában, a szórványvidék peremén élő magyarok. Az elmúlt napokban ők is találtak rá alkalmat, hogy mindezt kifejezésre juttassák.

Múlt szerdán a magyar nemzeti ünnep jegyében, az iskola és egyház összefogása nyomán Szabédon emlékeztek az ünnepeltre a magyarok. A Szabédi László általános iskola diákjai délelőtt a tanintézményben, délután a református templomban mutattak be méltó műsort Koncz Gabriella és Szabó-Elek Leila-Tekla pedagógusok irányításával. Járvány utáni ébredés ez, de márciusi ébredés is – véli a lapunknak beszámoló Koncz László Ferenc mezőkölpényi-szabédi református lelkész.

Mezőkölpényben múlt vasárnap a művelődési otthon töltötték meg az ünnepi istentiszteletet és megemlékezést részt vevők, ahol a helyi ifjúság 1848.

március 15. eseményeit idézte fel, amikor a párizsi történések Európán futótűzként végigcsikázó hírei Pestet is elérték, s a hazafiak utcára vonultak, hangot adva követeléseiknek. Azt a 175 évvel ezelőtti napot zenés-irodalmi színpadi összeállítással, megható hangulatban idézték fel a kölpényiek, akik szép helyi népviseletben ékeskedtek. Áldott, szép alkalom, felemelő volt népviseletben, irodalmi alkotások, zene, néptánc, az Élő Víz ifjúsági gyülekezeti zenekar révén emlékezni – tette hozzá a lelkész, hiszen március 15. üzenete nemcsak egy napon, hanem bármikor időszerű. „A Mezőség kapujában számunkra mindez még inkább felértékelődik, a vegyes lakosságú vidékeken egyre fontosabb a nemzeti hovatartozása kérdése, annak vállalása. Úgy tudjuk kifejezni kultúránkat, hogy ragaszkodunk saját értékeinkhez, ápoljuk gyökereinket, ezt fontos átadni a fiatal nemzedéknek, hogy hűen őrizze és ápolja” – fogalmazott lapunknak a lelkész. (GRL)

Fotó: Tar Mónika

Nekem bejön

Nekem bejönne, nagyon bejönne az Európai Egyesült Államok. Neked nem? Végre teljes jogú európai állampolgár lennék itt-születésem, ittlakásom, itneveltetésem, meggyőződéseim okán. Schengen egy holland kisvárossá zsugorodna csupán, nem egy sorompórendszer névadója lenne. Végre mindenhol Európában – oda, ahová most nem – útlevél, vízum és vegzatúra nélkül utazhatnék. Nem firtatnék a nacionálém, és talán nagyobb csomagot is felvihetnék a fapadosra. Munkát vállalhatnék. Seggbe lehetne billenteni a bolognai rendszert, amely meggátolja, hogy a felsőoktatásban idősebb, tapasztalt tanárok, kutatók is aktívan részt vegyenek. Másként doktorulhatnánk.

Ha én az Európai Egyesült Államokban élnék, európai egyesült államokbeli nyugdíjat élveznék. Azon a nem csupán baloldali, de jogos emberi igény alapján, hogy egyenlő munkáért pihenésért egyenlő bér és persze nyugpénz járna.

Ha, teszem azt, megérném ezt a nagyszabású egyesítést, az egységes állami apparátus kialakulását – az autonómiák egymást erősítő-kiegészítő komplementer rendszerében is bizhatnék –, akkor a pénzem mindennél ugyanannyit érne, na persze a kínálat és kereslet egyenlegébe helyezve. Tőzsdei viszonyok közepette.

Akkor lenne például az egyesült államunkban egységes nemzetiségi vagy kisebbségvédelmi törvény, és akkor lenne sok-sok független jogtudó törvénytisztelő bíróság, ítélőhatalmi fórum, igazságügyi közgondolkodás, amely a mindenütt elkövetett sérelmeket mérlegelve egyforma büntetést osztogatna, bírságot, erkölcsi, anyagi és személyi elmarasztalást, szabadságvesztést léptetne hatályba késedelem nélkül.

Ha lenne efféle szuperállam, amely, mondom, nekem nagyon felelne, akkor bátran lehetnék magyar és zsidó, szász és baszk, román és ukrán, szorb és vend azokban a közegekben, régiókban, közösségekben, ahol ezeket az etnikumokat, vallási közösségeket nem kifejezetten kedvelik. Értelmét vesztené a pozitív diszkrimináció, hiszen startból egyenlők vagyunk, és tartósan azok maradunk. S a szerzett jogok szerettek maradnának vagy bővülnének, amennyiben beleférnek egy folyton jobbuló jogharmonizációs folyamatba.

Lenne szabad orvos- és klinikaválasztás, bárhová befekethetnék, ahol úgy gondolom, hogy meggyógyítanak a diszkriminációt és hálapénzt nem ismerő medicinae doctorok.

Ha a gyerek nem akarna szlovákul tanulni Pozsonyban, akkor legyen joga választani helyette két másik nyelvet, amelyből az egyik nem világnyelv. Ha a gyerek csak matekozni akarna, hagyni kell. Hátha zsenivé válik. Zsenikre még az Európai Egyesült Államokban is szükség van.

Nem mindenki lenne egyenlő szellemileg, fizikailag, egészségtelleg. A természetellenesség nem becikkelyezhető az Egyesült Miállamunk

alkotmányába. Aki férfi akar maradni, és férfiként akar élni, házasodni, nőszülni, és válni, vegyes (hetero) párkapcsolatban élvezni a lét rezzenéseit, attól ezt elvitatni valami közösség fölötti morál nevében tilos lenne. Egyébként szabadon használhatók lennének bárhol az Egyesült Miállamunk területén a jelvények, jelképek, szimbólumok, díszek, kitüntetések és állandó jelzők, zászlók, szalagok, színek és szagok.

Persze így is lesznek bűnözők, vétkesek, tolvajok és kémekek, ellenzékiek és egyénieskedő nonkonformisták. Ezeket pedig el kell viselni a türelmesség nevében. Néha egy állami seggberügés nem árt. Büntetni szükséges és elkülöníteni meghatározott

időre javallt. Meg kell simogatni az elcsavart fejüket, és az egyesülés nevében az ostobákat ki kell nevetni. Kollektíve. Mondják, a nevetés gyógyít. A humor legyen kötelező tantárgy az európai polgári nevelés keretében.

Az Egyesült Európai Államokban tilos a világ más részének szidalmazása. Veri őket ügyis a Jóisten eleget. Az egészségvédelem az egyes polgárok egészségének megőrzésére törekszik. Az ártalmas gyártású cikkeket az Unió határain túlról kell megrendelni. Tudom, hogy önző álláspont, de talán megbocsátható, hiszen odakintről sokan támadni fogják a belső szabadságot garantáló szuperállamot, és sokan idekiváncoloznak. A migráció ellen csakis gyermekáldással lehet védekezni. Sok gyereket az Unión belül, és akkor a munkaerőgondok megoldódnak, kevés szükség lesz a kívülről importálandó pótlásra.

Az Egyesült Európai Államokban a munkaerő védelmére, az állandó foglalkoztatás érdekében szigorúan tilos a gyártó cégeknek a bér munkát kiejárálni, kivinni Hátsó-Indiába, a Salamon-szigetekre, és Thaiföldre is tilos lenne ruhát csináltatni olcsó maláj varrónőkkel. Masszirotassunk idehaza. Mindent mi, mindent csakis általunk.

Ha nem így lenne, ha nem így lesz, akkor tévedtem. Bocsáss meg, Európa, nézd el nekem, Világ.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Megújul a Schiller Általános Iskola

Néhány napja már folyik a munka a Friedrich Schiller Általános Iskolában.

Az iskolát teljesen felújítják, kezdve a súlyosan megrongálódott szerkezettel és az alapzat javításával. Az épület folyosói, bejáratai és tantermei is megújulnak. A javítás részeként kicserélik a teljes vízvezeték-, fűtési és elektromos rendszert, valamint kifestik a tantermeket és a folyosókat is.

A padlásjavítás révén az iskola 8 új tanteremmel és laboratóriumokkal bővül.

A tanulókat ideiglenesen a Traian Săvulescu Mezőgazdasági Főgimnázium által biztosított helyiségekbe, valamint a Serafim Duicu Általános Iskola B épületébe költöztették át.

A bel- és külkapcsolati osztály

Civil szervezeti nonprofit tevékenységek támogatása a 2023-as évre

A támogató intézmény megnevezése: Kibéd Község Polgármesteri Hivatala, Maros megye, Kibéd 452. szám, telefon/fax: 0265-171-783, CUI 15653830, e-mail: chibed@cjmures.ro, website: www.kibed.ro

Pályázhatnak: Kibéd községben bejegyzett fiókkal/munkaponttal rendelkező, a község területén tevékenységet folytató, jogi személynek számító civil és egyházi szervezetek.

Jogszabályok: a 350/2005-ös számú törvény az általános érdekű nonprofit tevékenységekre közalapokból kiutalt, vissza nem térítendő támogatásokról és a 2023/17-es számú tanácsi határozat alapján.

Támogatott tevékenységek: egyházi tevékenységek.

Az önrész értéke: minimum 10%.

A program futamideje: 2023. március–december.

A pályázatok benyújtásának módja: A pályázatokat Kibéd Község Polgármesteri Hivatalának iktatójában kell benyújtani, az útmutatóban leírtak alapján.

A leadás határideje: 2023. április 26., 12 óra.

A pályázathoz szükséges iratok és mellékletek a polgármesteri hivatal székhelyén igényelhetők.

Kapcsolattartó: Molnus Csaba.

Tel.: 0730-636-611.

E-mail-cím: taxeimp@kibed.ro

Az igényléshez szükséges formanyomtatványok:

Támogatási kérelem (1. melléklet)

Kérelmezői nyilatkozat (2. melléklet)

A projekt költségvetése (3. melléklet)

A kiadások időközi és zárójelentése (4. melléklet)

Pártatlansági nyilatkozat (5. melléklet)

Támogatható és nem támogatható kiadások (6. melléklet)

A záró- vagy időközi átirat benyújtása (7. melléklet)

A projektfelelős önéletrajza (8. melléklet)

Dósa Sándor
polgármester

A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

TÚZIFA eladó: bükk és gyertyán, házhoz szállítva. Tel. 0757-626-019. (18831)

RABLAPROGRAMBA illő autót vásárolok, az elszállítását és forgalomtól való törlesztését vállalom. Tel. 0748-882-828. (19159-I)

LAKÁS

ELADÓ ház Ákosfalván. Tel. 0743-761-147. (19113)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, benti munkát, festést, glettelést. Hívjanak bizalommal, bármiben rendelkezésükre állunk! Tel. 0767-837-782. (18810)

MEGEMLEKEZÉS

Elmentél tőlünk egy csendes délután, köszönni nem volt alkalom. Az idő nem gyógyítja sebeinket, mert te igazán szerettél minket.

Fájó szívvel emlékezünk március 23-án a désaknai születésű id. LÁSZLÓ ISTVÁN marosvásárhelyi lakosra, az IRA volt dolgozójára halálának 2. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Bánatos felesége, két fia, lánya, menyje, veje, öt unokája, testvére, Öcsi és élettársa, Anikó. (19145-I)

Elmentél tőlünk, mint a lenyugvó nap, de szívünkben élsz, és ott maradsz. Életünk csendesen megy tovább, de emléked elkísér egy életen át. Bánatos szívvel emlékezünk a havadtői KOVÁCS ATTILÁRA. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Apósa, anyósa, sógorai és sógornője. (19122)

Emlékfoslányok nyolc év távlatából

BÁLINTH SÁNDOR
(ÖCSI)
(1947–2015)

Vannak emberek, akiket egy időre ajándékba kapunk... hogy elkísérjük életük egy szakaszán...

„Álmaimban éjjelente visszatér, nem fogja már régen a kezem. Nem is szól, csak int, aztán eltűnik megint... mikor azt kívánám, maradjon velem.”

Felesége, Erzsike.

*

„Túl nagy úr, amit hagytál, úgy mentél el, nem is szóltál, mert elhagytott minden erőd...”

Utolsó harcodat vívtad, és én nem tudtam segíteni. Téged vártak egy másik világban, hova menned kellett... mindent elvittél, amit adtál, bárcsak itt lennél velem, APÁMI!”

Fiad, Csaba, unokád, Erik.

*

„Valaki végleg elment, egy új állomásra ért, búcsúzni nem tudott, egy új világ hívta az ég felé. Remélem, célba ért. Ide már többé nincs visszaút.”

Sógornője, Ibi.

*

Amíg élünk, emlékezünk RÁD. Nyugodj békében!

Szeretteid. (19124-I)

Fájó szívvel emlékezünk március 23-án id. JAGELKA GYÖRGYRE halálának első évfordulóján. Életed úgy múlt el, mint egy szellő, de emléked szívünkben örökre megmarad. Szerető szíved pihen a föld alatt, minden érted hulló könnycsepp nyugtassa álmodat. Emléked szívünkben őrizzük. Szerettei. (19125)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, apa, nagypapa, testvér, nagybácsi, após, rokon és jó barát,

DEÁK ÁRPÁD
tanár

életének 94. évében, súlyos betegség után március 21-én csendesen megpihent.

Temetése március 24-én, pénteken 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben, református szertartás szerint.

Nyugodjon békében, áldott emléke szívünkben örökké él.

A gyászoló család. (19162)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagytata, dédnagyata, após, testvér, rokon,

VAJDA ÁRPÁD

a Metalotehnica volt mestere életének 82. évében, 2023. március 20-án, hosszú, nehéz szenvedés után elhunyt.

Temetése 2023. március 24-én, pénteken 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.

Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

A gyászoló család: Kati, Zoli, Orsi, Sanci, Balázs és Bence. (19155-I)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Mély együttérzéssel osztozunk fia és felesége fájdalmában a szeretett id. FODOR ISTVÁN elvesztése miatt. A Zsigmond család. (sz.-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A TORDAI CÉG alkalmaz MÉSZÁROST és NŐT a belesmühelybe. Tel. 0744-644-026. (23451)

Az Ákosfalvi Polgármesteri Hivatal

az 57/2017. kormányrendelet értelmében versenyvizsgát hirdet referensi állás betöltésére.

A versenyvizsga időpontja és helyszíne: 2023. április 25., 10 óra, az Ákosfalvi Polgármesteri Hivatal székhelyén, Ákosfalva 214. szám.

A jelentkezési iratokat 2023. március 21. és április 10. között lehet letenni az intézmény székhelyén.

További részletek és a bibliográfia a www.acatari.ro oldalon található meg.

Érdeklődni a 0265-333-112 telefonszámon, 103-as belső.

Sajtóközlemény

2023.03.23.

Aláírták a finanszírozási szerződést az AQUASERV RT. tevékenysége digitalizálásának bővítésére

Több mint 1,9 millió eurós finanszírozást szerződött az AQUASERV RT.

2023. március 21-én az Európai Beruházások és Projektek Minisztériumában írták alá a „Az Aquaserv RT. tevékenysége digitalizálásának kiterjesztése berendezések és szoftverek vásárlása által a vízvesztés-menedzsment fejlesztése érdekében” európai alapkából történő finanszírozási szerződést.

A 2023 márciusa és 2023 decembere között az AQUASERV RT. által megvalósítandó projekt értéke 9.779.377,44 lej (héa nélkül), és 94%-ban vissza nem térítendő állami forrásból finanszírozzák, ennek 85%-a a kohéziós alpból, 13%-a állami költségvetésből és 2%-a Maros Megyei Tanács költségvetéséből származik. A 6%-os társfinanszírozást az AQUASERV RT. biztosítja.

A projekt általános célja a települési szennyvíz begyűjtése és tisztítása, valamint a lakosság ivóvízzel való ellátása mértékének növelése a víz/szennyvíz ágazati beruházások hatékonyságához és fenntarthatóságához szükséges digitalizációs intézkedések alkalmazásával (SCADA, GIS és veszteségkontroll).

A szerződést Marcel-Ioan Boloş európai beruházásokért és projektekért felelős miniszter, Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke a Kistérségi Fejlesztési Egyesület - ADI Aqua Invest részéről, illetve Sîpos Levente, az AQUASERV RT. igazgatója írta alá.

MUTATÓ	M.E.	ÖZSESEN
Digitalizált regionális üzemeltető	db	1
Modernizált/kibővített SCADA-rendszer	db	14
Modernizált GIS-rendszer	db	1
Összekapcsolt számítógépes rendszerek	db	4

A projekt a kohéziós alpból, a Nagy infrastruktúra operatív programon keresztül társfinanszírozott

Sajtóközlemény

2023.03.23.

Aláírták a Maros megyei Ludas - Mezőgerébenes térség vízvezeték hálózatának fejlesztésére vonatkozó finanszírozási szerződést

Több mint 25 millió eurós finanszírozást szerződött az AQUASERV RT.

2023. március 21-én az Európai Beruházások és Projektek Minisztériumában írták alá a „Maros megyei víz- és szennyvíz-infrastruktúra fejlesztésére irányuló regionális projekt 2014-2020 közötti időszakra - Ludas - Mezőgerébenes: Mezőszengyel, Mezőtőhát, Mezőzáh, Mezőméhes, Mezősályi, Mezőgerébenes önkormányzati egységekben” finanszírozási szerződést.

A 2022-2023-ban az AQUASERV RT. által megvalósítandó projekt értéke 133.048.915,60 lej (héa nélkül), és 94%-ban vissza nem térítendő állami támogatási alpból finanszírozzák - 85%-ot kohéziós alpból, 13%-ot az állami-, illetve 2%-ot helyi költségvetésből. A 6%-os társfinanszírozást az AQUASERV RT. biztosítja.

A projekt általános célja a Maros megyei Mezőség hat önkormányzata - Mezőszengyel, Mezőtőhát, Mezőzáh, Mezőméhes, Mezősályi, Mezőgerébenes - vízellátási infrastruktúrájának fejlesztése, a csatlakozási szerződésben és az európai irányelvekben vállalt kötelezettségek betartásával.

A projekt közvetlen hasznélvezői a hat önkormányzathoz tartozó 12 település több mint 9000 lakosa, akik a beruházás révén folyamatosan minőségi, biztonságos forrásból származó közművesített ivóvízhez juthatnak.

A szerződést Marcel-Ioan Boloş európai beruházásokért és projektekért felelős miniszter, Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke a Kistérségi Fejlesztési Egyesület - ADI Aqua Invest részéről, illetve Sîpos Levente, az AQUASERV RT. igazgatója írta alá.

MUTATÓ	M.E.	ÖZSESEN
Bekötés	db	2
Ivóvízhálózati bekötés	m	50.043
Új kezelt ivóvízhálózati szivattyútelep	db	5
Új klóradagoló állomás	db	8
Új tartályok	db	5
Szivattyúállomás	db	2
Elosztóhálózat	m	24.163
Helyi SCADA-rendszer	db	1

A projekt a kohéziós alpból, a Nagy infrastruktúra operatív programon keresztül társfinanszírozott

Válasszon aktuális ajánlataink közül!

**-15% KEDVEZMÉNY
SZEMÜVEGLENCSEKRE**

VAGY

**-15% KEDVEZMÉNY
SZEMÜVEGKERETEKRE**

MEDGYES
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

NYÁRÁDSZEREDA
Str. Pompierilor Nr. 1.
0733 553 973

SEGESVÁR
Str. Mihai Viteazu Nr. 40.
0770 810 855

MAROSVÁSÁRHELY
(Központ)
P-ta Mărășești, Nr. 21.
0733 553 976

MAROSVÁSÁRHELY (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126
0755 088 379

SZÁSZRÉGEN (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

TORDA
Str. Mihai Viteazu, Nr. 2.
0729 069 548

SZÁSZRÉGEN
(Libertății)
B-dul Libertății, Nr. 12/2
0733 553 971

DICSŐSZENTMÁRTON
Str. Victoriei, Nr. 21.
0736 386 353

MAROSLUDAS
B-dul 1 Dec. 1918, Nr. 7.
0735 786 853

www.doraoptics.ro

LAM, hiteles
megoldások!

LAM
MICROCREDIT - MIKROHITEL

0720 030 804

DEFENDER
WWW.DEFENDER-MUSIC.NET

A TE IDŐ

lemezbeutató és
25 éves jubileumi nagykoncert

Előzenekar: DREAM FLOW

Sztárvendég: BOROS CSABA
a REPUBLIC együttes frontembere

2023. március 25., 19:00 óra, Marosvásárhely, Kulturpalota

Oligraf Oligraf Oligraf